

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ-
СОФИЯ

Катедра «Финанси»

АВТОРЕФЕРАТ

на дисертационното изследване на тема:

**ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА НА МОСТОВОТО
СТРОИТЕЛСТВО В УКРАЙНА, ВЪЗ ОСНОВА НА
КОМПЛЕКСЕН ПОДХОД ЗА ПОВИШАВАНЕ НА
ИНВЕСТИЦИОННАТА ПРИВЛЕКАТЕЛНОСТ**

**за присъждане на научна степен "доктор на науките" в направление 3.8.
Икономика**

Кандидат:

Ярослава Сергеевна Левченко

СОФИЯ

2021г.

Дисертацията на тема «Финансова подкрепа на мостовото строителство в Украйна, въз основа на комплексен подход за повишаване на инвестиционната привлекателност» се състои от 401 страници, в т.ч. увод, пет глави, заключение, списък с литература, списък с използвани съкращения, графики и таблици. Представени са 69 таблици и 42 рисунки. Библиографията съдържа 510 източници (включително книги, статии, периодични и непериодични статистически и други публикации, отчети и онлайн-източници). Резултатите от проучването са представени в 66 публикации (в т.ч. 5 колективни и 1 самостоятелна монография).

Защитата на дисертацията ще се състои на 10.06.2021 г. в 14-00 във Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ) на заседание на Научния съвет, назначаван със заповед на ректора на ВУЗФ. Материалите от защитата са достъпни за заинтересованите страни.

СЪДЪРЖАНИЕ НА АВТОРЕФЕРАТА

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РАБОТАТА	4
1. Актуалност на проучването	4
2. Връзка на работата с научни програми, планове, теми	6
3. Цел и задачи на проучването	6
4. Методи на проучване	8
5. Информационна база на проучването	9
6. Научна новост на получените резултати	9
7. Ограничения на проучването	11
8. Практическо значение на получените резултати	12
9. Личен принос на кандидата	12
10. Аprobация на резултатите от дисертацията	12
11. Съдържание на дисертацията	13
II. ОСНОВНО СЪДЪРЖАНИЕ НА РАБОТАТА	13
III. СИНТЕЗИРАНА ПРЕЗЕНТАЦИЯ НА ДИСЕРТАЦИЯТА	14
1. Теоретични основи на системата за финансова подкрепа	15
2. Публично-частно партньорство в системата за финансова подкрепа	18
3. Качество на образованието в системата за финансова подкрепа	23
4. Методологични основи на системата за финансова подкрепа в рамките на публично-частното партньорство в контекста на развитието на мостостроенето в Украйна	26
5. Концептуална рамка за програмиране на финансова подкрепа за мостостроенето в Украйна	32
IV. ИЗВОДИ	36
V. СПИСЪК НА НАУЧНИТЕ ПУБЛИКАЦИИ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ДИСЕРТАЦИЯТА	38
1. Списък на научните публикации	38
2. Материали от научни конференции	43
3. Списък с монографии	44

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РАБОТАТА

1. 1. Актуалност на проучването

През последните десетилетия развитието на украинската икономика е в доста трудни условия. Този проблем се засили особено през периода на засилване на външните и вътрешните предизвикателства, провокирани от кризите: 2008-2015 - финансово-икономическа, 2014-2015 - политическа и икономическа. Затова научните дискусии относно разработването на план за действие за възстановяване и стабилизиране на ситуацията продължават за доста дълъг период от време и не губят своята актуалност и днес. Транспортът и неговата инфраструктура (по-специално пътната) са важен фактор, определящ развитието и сигурността на всяка държава. Неговото стабилно, непрекъснато и ефективно функциониране е ключът към успешното взаимодействие на всички сектори на икономиката, подобряване благосъстоянието на населението, както и осигуряване на отбранителната способност на държавата и нейните интереси.

В рамките на транспортния панел на Източното партньорство основната му цел е да помогне за подобряване на транспортните връзки между ЕС и най-близките му съседи. Транспортните мрежи и услуги играят ключова роля за подобряване качеството на живот на гражданите на дадена държава и за увеличаване на възможностите за развитието на промишлеността. Следователно транспортът е една от ключовите сфери на сътрудничество между ЕС и Украйна и в съответствие с член 368 от Споразумението за присъединяване на Украйна-ЕС, основната цел на това сътрудничество е да насърчи реструктурирането и обновяването на транспортния сектор в Украйна и постепенно хармонизиране на съществуващите стандарти и политики с тези на ЕС.

Пътният сектор обаче е слабо развит. Това е основната пречка за развитието на икономическата дейност в Украйна към устойчив растеж. Следователно проучването на текущото състояние и тенденциите за развитие на пътната инфраструктура като цяло и в частност на строителството на мостове е важна задача на научната дискусия.

В Украйна строителството на пътища и мостове е приоритетен сектор на икономиката. Приоритетното състояние на строителството на пътища и мостове обаче е отразено само в многобройни нормативно-правни актове. На практика има дълбока криза. При такива условия се актуализира необходимостта от държавна намеса и цялостен подход към решаването на този проблем - развитието на мостостроенето в Украйна. Незабавното решение на повдигнатия проблем се актуализира и от катастрофална ситуация: над 9,6 хиляди моста не отговарят на изискванията на съвременните стандарти и действително натоварване по отношение на техническите параметри, а 86 моста са в аварийно състояние.

Необходимостта от държавна намеса за незабавно решаване на проблема с развитието на мостостроенето в рамките на публично-частното партньорство в контекста на неговата финансова подкрепа и някои препоръки са разгледани в

научните трудове на родни и местни изследователи, такива като: Агроскин В., Белицкая А., Бик С., Боднар Л., Панибратец Л., Завгородний С., Чурсин О., Степанов С., Бондаренко Е., Бистряков А., Билим Е., Варнавский В., Васковская К., Децик О., Власова А., Городнова А., Роженцов И., Грищенко С., Давиденко О., Делмон Дж., Дмитриев И., Запатрина И., Зятковский И., Иванова, А., Кабашкин А., Калита Т., Козий И., Костусенко А., Кочемасова, А., Кощенко О., Кузнецов И., Кузмин, В., Лебедев В., Луценко О., Мальований М., Мартусевич Р., Михеев В., Нуел Г., Образцова А., Пигул Н., Редзюк Е., Синякова А., Снелсон П., Чернишова Л., Чищенья А., Шарингер Л., Шулюк Б., Якунин В., Abadie R., Howcroft A., Aerts, G., Grage T., Dooms M., Haezendock E., Almarri K., Beyer J., Birnleitner H., Estrin S., Gerrard M., Javorcik B., Kaka A., Alsharif F., Kurniawan F., Mudjanarko S., Kurniawan F., Ogunlana S., Millica U., Motawa I., Link A., Liu J., Gao R., Cheah C., Mota J., Moreira A., Otairu A., Umar A., Zawawi N., Sodangi M., Pribadi K., Pangeran M., Vilisov M. и други.

Осъзнавайки катастрофалния характер на ситуацията, решаването на която е възможно само чрез участието на държавата, а именно решаването на проблема с финансовата подкрепа за мостостроенето в контекста на публично-частното партньорство, на най-високите нива на управление се отбелязва нейната значимост и спешност. Така през 2018 г. министър-председателят заяви, че изпълнението на проекти на ПЧП ще привлече системни инвестиции в транспортната, пътната, пристанищната и интернет инфраструктурата на Украйна. В тази връзка през същата 2018 г. беше подписан меморандум с Международната финансова корпорация на Групата на Световната банка с цел привличане на международни експерти и международен опит за работа по проекти за ПЧП в рамките на финансовата подкрепа.

Основният показател за ефективността на държавната намеса в развитието на пътната инфраструктура и по-специално мостостроенето е нейната финансова подкрепа с цел подобряване на националната икономика. Степента на разглеждане на особеностите на хода на икономическите процеси в пътната инфраструктура като цяло и в частност на мостовото строителство, при формирането на държавната стратегия, определя нейната жизнеспособност и ефективност от държавната намеса и поддръжка на пътната инфраструктура. Колкото повече региони обаче се характеризират с една индустрия, толкова по-малко е възможна ефикасната национална стратегическа дейност с интересите на териториалните клетки. Сега пътно-строителната индустрия и по-специално мостостроенето в Украйна е представено от 24 региона. Това е неблагоприятна основа за прилагане на държавната намеса и подкрепа за нейното развитие. Като се има предвид трудната икономическа и политическа ситуация в Украйна, трябва да се отбележи, че държавата не е в състояние да обхване всички региони и да им осигури финансова подкрепа едновременно. Ето защо задачата на науката е да определи най-правилния вектор на държавна подкрепа за финансова подкрепа в контекста на публично-частното партньорство, като вземе предвид най-рационалния подход при избора на териториална единица.

2. Връзка на работата с научни програми, планове, теми

Основните разпоредби и препоръки, изложени в дисертационната работа, са съставни части на научно-изследователски трудове и научно-изследователски теми:

1) Харковски национален университет по пътно строителство - „Перспективи за развитие на предприемачеството в Украйна“ (държавен регистрационен номер 0114U003909), където авторът проучва въздействието на инвестиционните дейности върху финансовата подкрепа;

2) „Приоритетни области и перспективи за управление на развитието на предприемачеството“ (номер на държавна регистрация 0115U004774), където авторът очерта основните пречки пред привличането на потенциален инвеститор в проекти, сред които беше доказана нежеланието на Украйна за взаимно изгодно сътрудничество;

3) „Бизнес управлението като предпоставка за икономическото развитие на стопанските субекти“ (държавен регистрационен номер 0116U007631), където авторът е разработил методология за оценка на инвестиционната привлекателност, като неразделна част от финансовата подкрепа;

4) „Управление на бизнеса в съвременни икономически условия“ (държавен регистрационен номер 0117U006851), където авторът излага хипотеза, в рамките на информационното осигуряване, значението на съвместното взаимодействие с държавата с цел повишаване нивото на инвестиционна привлекателност в контекста на финансова подкрепа;

5) „Социално-икономически аспекти на управлението на бизнеса“ (държавен регистрационен номер 0118U007004), където авторът е определил ролята на публично-частното партньорство за осигуряване на инвестиционната привлекателност на предприятията в контекста на регионалното развитие, а също така доказва, че публично-частното партньорство е ключов фактор за формирането на инвестиционната привлекателност в контекста на финансовата подкрепа;

6) „Извършване на проучване и разработване на насоки за развитие на предприятието от гледна точка на осигуряване на икономическа сигурност“ (договор № 49-01-19, възложител дружество с ограничена отговорност „АТП ЕВРОПА“), където авторът предлага взаимодействие с държавните органи на управление (участие в проекти в рамките на държавно-частно партньорство) за подобряване на финансовото осигуряване на предприятието.

3. Цел и задачи на проучването

Целта на дисертационното проучване е да задълбочи теоретичните и методологичните основи на публично-частното партньорство в системата за финансова подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето.

За постигане на поставените цели бяха поставени и решени следните задачи:

- да се разработи категориалният и концептуален апарат на системата за финансова подкрепа на мостостроенето;

- да се определят концептуалните основи и мястото на инвестиционната дейност в системата за финансова подкрепа;
- да се определи ролята на инвестиционната привлекателност в системата на финансова подкрепа за мостостроенето;
- - да се разработи категориалният и концептуален апарат на системата за финансова подкрепа на мостостроенето;
- - да се определят концептуалните основи и мястото на инвестиционната дейност в системата за финансова подкрепа;
- - да се определи ролята на инвестиционната привлекателност в системата на финансова подкрепа за мостостроенето;
- - да се определи мястото и ролята на публично-частното партньорство в системата на финансова подкрепа за мостостроенето;
- - изследване на положителния чуждестранен опит и модели на сътрудничество в рамките на публично-частните партньорства;
- - въз основа на проучване на състоянието на публично-частното партньорство в Украйна, да се определят възможностите за неговото прилагане в мостостроенето;
- - въз основа на анализа на факторите за осигуряване на инвестиционна привлекателност в системата за финансова подкрепа, да се определи мястото на дуалното образование като фактор за осигуряване на качеството на висшето образование;
- - да се приложи положителния чуждестранен опит от въвеждането на дуално образование като фактор за осигуряване на инвестиционна привлекателност в контекста на финансова подкрепа за мостово строителство;
- - да се идентифицират потенциални териториални клетки за въвеждане на дуално образование като фактор за осигуряване на инвестиционна привлекателност в контекста на финансова подкрепа за мостостроенето;
- - да се определи текущото състояние и проблемните компоненти на партньорството между държавата и бизнеса в мостови строителни проекти;
- - да се направи оценка на текущата финансова подкрепа на Украйна като цяло и по-специално на мостостроенето;
- - въз основа на оценка на физическото състояние на мостовете, да се предложи методология за определяне на осъществимостта на капиталовите инвестиции в реконструкция или ново строителство;
- - да се извърши оценка на инвестиционната привлекателност на регионите като компонент на системата за финансова подкрепа в рамките на публично-частните партньорства;
- - да се оценят рисковете в системата за финансова подкрепа в рамките на публично-частното партньорство;
- - да се предложи набор от мерки за финансова подкрепа на мостостроенето;
- - да се предложи методология за определяне на глобалния вектор на регионалните приоритети и държавното финансиране (подкрепа);

- да се предложи методология за определяне на държавна финансова подкрепа за неприоритетни региони с финансова подкрепа за мостово строителство въз основа на интегриран подход.

Обект на проучването е набор от икономически отношения в процеса на изпълнение на мостови строителни проекти в рамките на публично-частни партньорства.

Предмет на проучването е усъвършенстването на теоретичните и методологични основи на публично-частното партньорство в системата на финансова подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето.

4. Методи на проучване

В хода на изследването бяха приложени следните методи за научно изследване:

- критичен анализ, абстрактно-логически метод и обобщаване на научния опит - при разработването на категориалния и концептуалния апарат на системата за финансова подкрепа и усъвършенстването на принципите на системата за финансова подкрепа в рамките на публично-частното партньорство в контекста на развитието на мостостроенето;
- анализ, обобщение и сравнение - при систематизиране на факторите на влияние на външната и вътрешната среда върху системата за финансова подкрепа; при определяне на „критичния триъгълник“ на финансовата подкрепа за мостостроенето в Украйна; при определяне на целите на системата за финансова сигурност; при определяне на мястото на инвестиционната привлекателност в системата на финансова подкрепа в рамките на публично-частното партньорство; при обобщаване на методи за оценка на инвестиционната привлекателност на регионите и нейното въздействие в рамките на публично-частните партньорства в контекста на развитието на мостостроенето; при формиране на заключения и предложения;
- икономическо и математическо моделиране, метод „златна пропорция“ - при разработване на модел за оценка на критичните граници и целесъобразността на капиталовите инвестиции в реконструкция или ново строителство за постигане на рационално използване на финансовите ресурси;
- корелации - при определяне на зависимостите между показателите за оценка на инвестиционната привлекателност на регионите, определяне на зависимостите между показателите за оценка на потенциала за въвеждане на дуална форма на обучение;
- математически и статистически анализ на резултатите от проучванията, извършени с помощта на софтуер за статистическа обработка на данни, SPSS (v21.0) и Microsoft Excel (2010) - при определяне на състоянието и тенденциите в развитието на мостостроенето, възможността и навременността на въвеждането на дуална форма на обучение;

- йерархии - при определяне на потенциалния ефект върху финансовата подкрепа на мостостроенето въз основа на интегриран подход за повишаване на инвестиционната привлекателност чрез стимулиране на публично-частни партньорства и дуална форма на обучение;
- прогнозиране - за оценка на потенциалния ефект от въвеждането на двойна форма на образование, стимулиране на публично-частни партньорства и тяхното въздействие върху инвестиционната привлекателност и по-специално финансовата подкрепа на мостостроенето;
- графичен - за визуално представяне на резултатите от проучването в рамките на тази работа.

5. 5. Информационна база на проучването

Информационната база на проучването се състои от научни разработки на родни и чуждестранни изследователи за развитието на публично-частни партньорства и въвеждането на дуална форма на обучение в контекста на финансовата подкрепа. Разпоредбите на законодателството на Украйна, по-специално Програмата за развитие на инвестиционната дейност на Украйна, законите на Украйна „За публично-частното партньорство“, „За концесията“, „За висшето образование“, Програмата на Министерския съвет „Инвестиционен имидж на Украйна“ са взети под внимание. Източници на информация за статистическия анализ са данни от Държавната служба за статистика на Украйна и Главните регионални статистически отдели, данни от Асоциация "Мостове на Украйна", данни от Аналитичната експертна система за управление на мостове (АЕСУМ).

6. 6. Научна новост на получените резултати

Научната новост на получените резултати е в разработването на теоретични, методологични и концептуални основи на финансовата подкрепа за мостостроенето, базирани на комплексен подход за повишаване на инвестиционната привлекателност.

В работата за *първ път*:

- концепцията за инвестиционна привлекателност на мостостроенето е обоснована, тя представлява съвкупност от обективни и субективни външни условия и фактори, които оказват значително влияние върху процеса на вземане на решения за инвестиции с цел финансова подкрепа и икономически растеж на двете териториални клетки, мостостроителната индустрия, националната икономика и обществото като цяло, както и бизнес субектите в мостостроителната индустрия; въз основа на анализа на факторите за осигуряване на инвестиционна привлекателност в системата на финансова подкрепа за мостостроенето и с цел ефективно въздействие върху тях са идентифицирани най-слабите им точки, а именно „критичният триъгълник“ на финансовата подкрепа за мостостроенето в Украйна беше определено, което включва осигуряване на инвестиционна привлекателност като цяло,

образование за осигуряване на качество и по-специално осигуряване на публично-частни партньорства;

- определено е мястото и ролята на публично-частното партньорство в системата на финансова подкрепа за мостостроенето, като един от ключовите фактори, влияещи върху вземането на решения по отношение на инвестициите в мостови строителни проекти;
- определено е мястото и ролята на дуалното образование като фактор за осигуряване на качеството на висшето образование в системата на финансова подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето;
- въз основа на определяне на зависимостите между показателите за оценка на потенциала за въвеждане на дуална форма на образование, потенциалните териториални клетки за въвеждане на дуално образование са идентифицирани като фактор за гарантиране на инвестиционната привлекателност в контекста на финансовата подкрепа за мостостроенето;
- въз основа на оценката на физическото състояние на мостовете се предлага модел за оценка на критичните граници и осъществимостта на капиталовите инвестиции в реконструкция или ново строителство за постигане на рационално използване на финансовите ресурси в контекста на финансовата подкрепа и развитието на мостостроенето;
- предложен е набор от мерки, който е насочен към финансовата подкрепа на мостостроенето в Украйна; предвижда стимулиране на установените „слаби места“, които най-съществено засягат финансовата подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето в Украйна; основава се на прилагането на най-добрия световен опит на публично-частното партньорство в мостови строителни проекти в рамките на териториални клетки;

Усъвършенствано е:

- подход за разбиране на категорията "финансова подкрепа", въз основа на който се предлага разбирането на категорията "финансова подкрепа за мостостроенето", като набор от отношения, за да се гарантира качеството на факторите, влияещи върху финансовата подкрепа, за търсене на инвестиции, за привличане и ефективно разпределяне на инвестиционни ресурси с цел финансова подкрепа и икономически растеж както на стопанските субекти в частност на мостостроителната индустрия, така и на териториалните клетки, мостостроителната индустрия, националната икономика и обществото като цяло;
- концептуални основи и място на инвестиционната дейност в системата на финансова подкрепа за мостостроенето; беше установено, че за стимулиране на инвестиционната дейност, заедно със съществуващите начини, евентуално концентриране на ресурси в приоритетни сектори на икономиката, инвестиране в човешки потенциал, разработване на регионални планове за повишаване на инвестиционната привлекателност на всички региони на страната;

- класификация на начините за подобряване на инвестиционната привлекателност в контекста на финансовата подкрепа за мостостроенето, а именно: за намаляване на нивото на държавно регулиране на бизнеса; цялостна съдебна реформа; подобряване на законодателната и регулаторна рамка на правата и собствеността; преодоляване на бюрокрацията и корупцията; насърчаване развитието на капиталовите пазари; намаляване на данъчната тежест; осигуряване на стабилността на политическата среда; да засили дейностите за повишаване на инвестиционната активност на държавата; да осигури качеството на образование на населението;
 - да приложи положителния чуждестранен опит от въвеждането на дуално образование като фактор за осигуряване на инвестиционна привлекателност в контекста на финансова подкрепа за мостостроенето;
 - методологически инструменти за оценка на инвестиционната привлекателност на мостостроенето, където вниманието е насочено към регионалната и отрасловата инвестиционна привлекателност като компоненти на системата за финансова подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето в Украйна;
 - методологически инструменти за оценка на потенциала за въвеждане на дуална форма на обучение в системата на финансова подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето;
- бяха доразвити:*
- категорийно-концептуален апарат по проблема с финансовата подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето чрез предоставяне на определения "финансова подкрепа на мостостроенето", "инвестиционна привлекателност на мостостроенето", "критични компоненти на системата за финансовите подкрепа за изграждане на мостове ", в които, за разлика от вече наличните в научната литература, същевременно се отбелязва динамичността и неделимостта на инвестиционната привлекателност в развитието на мостостроенето от неговото съществуване;
 - методологичен подход към интегралната оценка на потенциала за въвеждане на дуална форма на обучение в системата на финансова подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето, основан на интегрален подход, основан на политически, икономически, културни и образователни модели;
 - методология за определяне на глобалния вектор на регионалните приоритети;
 - методология за разпределяне на публични средства за подпомагане на финансова подкрепа на мостостроенето;
 - методология за определяне на държавна финансова подкрепа за неприоритетни региони с финансова подкрепа за мостостроенето въз основа на интегриран подход.

7. Ограничения на проучването

Основното ограничение в рамките на това проучване е насочването на предложенията изключително към мостостроенето, докато проучването се основава на съществуващи методи за определяне на инвестиционната привлекателност на даден регион и риск, които нямат отраслова принадлежност. По-специално, въвеждането на дуална форма на обучение е възможно в ограничен списък от териториални клетки. Също така предложенията за финансова подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето са фокусирани върху избрана група региони, тъй като покритието на държавна подкрепа в цяла Украйна, с оглед на ограничения държавен бюджет, е невъзможно.

8. Практическо значение на получените резултати

Получените резултати позволяват да се подобрят теоретичните и методологични основи на системата за финансова подкрепа в рамките на публично-частните партньорства в контекста на развитието на мостостроенето.

Авторските права върху резултатите от дисертацията се потвърждават от удостоверения за регистрация на авторски права, издадени от Министерството на икономическото развитие и търговията на Украйна: No. 71770 - труд с научно-практически характер „Методологични основи за оценка на инвестиционната привлекателност“, 2017; No. 78484 - труд с научно-практически характер «Public-private partnership as a factor of ensuring of enterprise investment attractiveness in the context of regional development», 2018 г.; No. 82752 - труд с научно-практически характер „Разработване на система за осигуряване на инвестиционната привлекателност на предприятието в контекста на регионалното развитие, като фактор за неговата конкурентоспособност“, 2018г. Моделът за осигуряване на ефективно взаимодействие между държавата и частния инвеститор е взет под внимание и препоръчан от Департамента по икономика и международни отношения на Харковската областна държавна администрация за изпълнение (Акт за изпълнение № 03-46 / 2352 от 03.06.2015 г.). Моделът за интегрална оценка на инвестиционната привлекателност, основан на нормализиране на количествени и качествени показатели, се препоръчва за внедряване от Районен съвет на Каменск на Черкаска област (Акт за изпълнение № 127/02 от 08.10.2017 г.).

9. Личен принос на кандидата

Дисертацията е самостоятелно, цялостно и завършено проучване. Теоретични и практически разработки, заключения и препоръки, дадени в работата и представени за защита, получени от автора самостоятелно. От научните трудове, публикувани в съавторство, в дисертацията се използват само тези положения, които са резултат от лично научно проучване. Приносът на автора към колективната научна работа е посочен в списъка с публикации.

10. Аprobация на резултатите от дисертацията

Основните научни положения и резултати от дисертационното проучване бяха представени на международни и украински конференции, семинари, включително на: Международната научно-практическа конференция „Пазарна трансформация на националната икономика: постижения на теорията и проблеми на практиката“ (гр. Полтава, 2010) , IV Международна научно-практическа интернет конференция „Икономика и управление в контекста на глобализацията“ (гр. Кривой Рог, 2015), III Украинска научно-практическа конференция „Финансова подкрепа на стопанските субекти“ (гр. Кременчук, 2015), XII-та международна научно-практическа конференция „Найновите научни постижения“ (София, България, 2016), Интернет конференцията за проблемите на висшето образование и науката „Проблеми и начини за осигуряване на качеството на висшето образование за подготовка на специалисти в съвременни условия“ (гр. Харков, 2016) , X Международна научно-практическа конференция „Проблеми и перспективи за развитие на предприемачеството“ (гр. Харков, 2016), Международната научна конференция «From the Baltic to the Black Sea: the Formation of Modern Economic Area» (гр. Рига, Латвия, 2018 г.), Международната научна конференция «Modern Economic Research: Theory, Methodology, Strategy» (гр. Келце, Полша, 2018 г.), Международната научна и практическа конференция „Икономика, счетоводство, финанси и право: съвременни тенденции и перспективи за развитие в Украйна и по света“ (гр. Полтава, 2018), XIII международна научно-практическа конференция „Проблеми и перспективи за развитие на предприемачеството“ (гр. Харков, 2019), I международна научна конференция (гр. Каменец-Подолски, 2019).

11. Съдържание на дисертацията

Дисертацията се състои от анотация, увод, пет глави, заключение, списък с използвани източници и приложение. Общият обем на дисертацията е 401 страници. Работата съдържа 69 таблици, 42 рисунки, 20 формули и 1 приложение. Списъкът с използваните източници включва 510 наименования.

Резултатите от проучването бяха представени на научни конференции в Украйна и в чужбина и публикувани в признати украински и чуждестранни научни списания. Кандидатът има 66 публикации, от тях 6 колективни и 1 самостоятелна монография, 23 статии в научни специализирани издания на Украйна, 5 статии в периодични издания, които са включени в наукометричната база данни Scopus, 15 статии в други научни публикации, 16 апробационни произведения, 7 авторски удостоверения.

II. ОСНОВНО СЪДЪРЖАНИЕ НА РАБОТАТА

УВОД

РАЗДЕЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА СИСТЕМАТА ЗА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

1. Инвестиционна дейност в системата за финансова подкрепа: концептуални основи;
2. Инвестиционна привлекателност в системата за финансова подкрепа;
3. Външна среда на инвестиционна привлекателност в системата за финансова подкрепа.

РАЗДЕЛ 2. ПУБЛИЧНО-ЧАСТНО ПАРТНЬОРСТВО В СИСТЕМАТА ЗА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

1. Публично-частното партньорство в системата за финансова подкрепа като взаимноизгодно сътрудничество: същност и функции;
2. Осигуряване на публично-частни партньорства в чужди държави: опит и модели на сътрудничество;
3. Публично-частно партньорство в Украйна: състояние, рискове и възможности в мостостроенето.

РАЗДЕЛ 3. КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО В СИСТЕМАТА ЗА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

1. Дуалното образование като фактор за осигуряване на качеството на висшето образование: опитът на напредналите страни;
2. Дуалното образование в Украйна: състояние, проблеми, перспективи;
3. Причинният компонент и потенциалните възможности за въвеждане на дуалната форма на образование: предизвикателството на съвременето.

РАЗДЕЛ 4. МЕТОДОЛОГИЧНИ ОСНОВИ НА СИСТЕМАТА ЗА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА В РАМКата НА ПУБЛИЧНО-ЧАСТНОТО ПАРТНЬОРСТВО В КОНТЕКСТА НА РАЗВИТИЕТО НА МОСТОСТРОЕНЕТО В УКРАЙНА

1. Партньорство между държавата и бизнеса в мостостроителни проекти: текущо състояние и проблемни моменти;
2. Оценка на инвестиционната привлекателност на региона в системата на финансова подкрепа в контекста на публично-частното партньорство;
3. Оценка на рисковете в системата за финансова подкрепа в рамките на публично-частното партньорство.

РАЗДЕЛ 5. КОНЦЕПТУАЛНИ ОСНОВИ ЗА ПРОГРАМИРАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА ЗА МОСТОСТРОЕНЕТО В УКРАЙНА

1. Разработване на набор от мерки за подобряване на инвестиционната привлекателност на мостостроенето в контекста на неговата финансова подкрепа;
2. Модел за вземане на решения за избор на регион за финансиране;
3. Програмата за държавна подкрепа за системата за финансова подкрепа за мостово строителство;
4. Определяне на държавна финансова подкрепа за неприоритетни региони при финансовата подкрепа на мостостроенето.

ИЗВОДИ

III. СИНТЕЗИРАНА ПРЕЗЕНТАЦИЯ НА ДИСЕРТАЦИЯТА

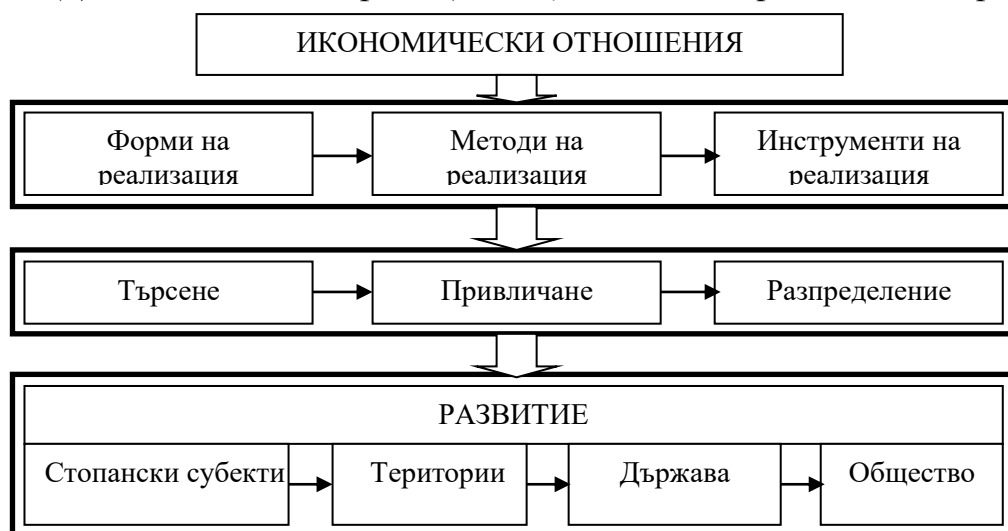
УВОД

В увода се обосновава актуалността на темата на дисертационното проучване, формулират се целта и задачите на проучването, посочват се научната новост и практическото значение на дисертационната работа, определя се личният принос на кандидата и данните за апробация на получените научни резултати.

РАЗДЕЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА СИСТЕМАТА ЗА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

В първия раздел на дисертацията се уточнява категорията "финансова подкрепа" като съвкупност от икономически отношения, възникващи в областта на търсене на инвестиции, привличане и ефективно използване на инвестиционни ресурси с цел финансова подкрепа и икономически растеж на стопанските субекти и националната икономика като цяло. Въз основа на уточнената категория "финансова подкрепа" се предлага разбиране на категорията "финансова подкрепа на мостостроенето", а именно съвкупност от отношения, за да се гарантира качеството на факторите, влияещи на финансовата подкрепа, за търсене на инвестиции, за привличане и ефективно разпределяне на инвестиционни ресурси с цел финансова подкрепа и икономически растеж както на стопанските субекти в мостостроенето, така и на териториалните клетки в мостостроенето, националната икономика и обществото като цяло

Рисунка (1) Финансова подкрепа (обобщено от автора в хода на проучването)

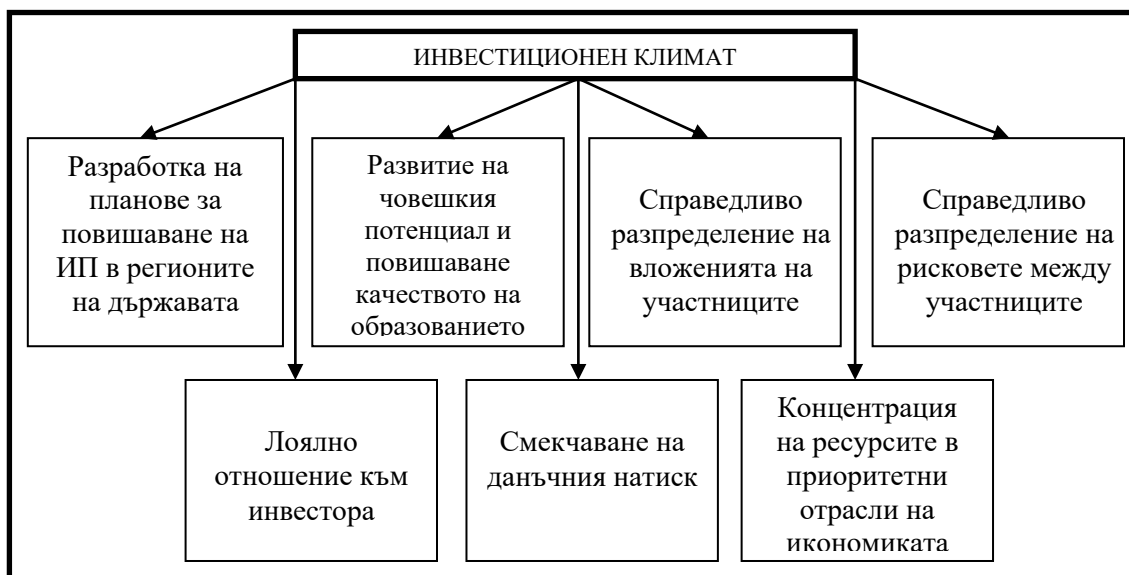

Доказано е, че при наличието на ограничени финансови средства възниква потребност от теоретични основи, насочени към стимулиране на инвестиционните дейности в рамките на финансовата подкрепа и че е необходимо да се обърне внимание на приоритетните сектори на икономиката и

да се концентрират ресурси там. Доказано е, че изграждането на пътища и мостове е приоритет за страната.

Доказана е тясната връзка на финансовата подкрепа с инвестиционния климат, за който са идентифицирани основните начини за подобрене. (рис.2).

Рисунка (2) Начини за подобряване на инвестиционния климат (разработен от автора въз основа на резултатите от проучването)

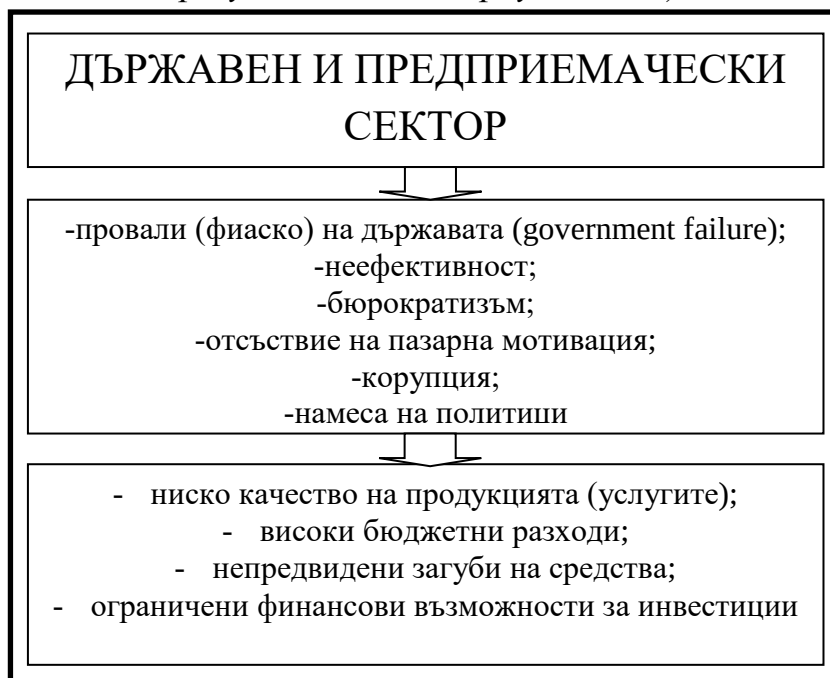

За отстраняване на проблемите, свързани с финансовата подкрепа, е установено, че е необходимо да се избере оптималният вариант на стратегията за финансова сигурност, която пряко зависи от нивото на инвестиционна привлекателност. Това наложи комплексен анализ на разбирането за инвестиционната привлекателност от гледна точка на мостостроенето.

С цел изясняване на концептуалния апарат за финансова подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето, бяха преразгледани съществуващите подходи за подобряване на прякото разбиране на инвестиционната привлекателност като цяло и по-специално на инвестиционната привлекателност на мостостроенето. По този начин „инвестиционната привлекателност на мостостроенето“ се определя като съвкупност от обективни и субективни външни условия и фактори, които оказват значително влияние върху процеса на вземане на решения за инвестиции с цел финансова подкрепа и икономически растеж и на двата стопански субекта в мостостроенето по-специално промишлеността и териториалните клетки, отрасъла на мостостроенето, националната икономика и обществото като цяло.

Определени са причинно-следствените компоненти на необходимостта да се осигури инвестиционна привлекателност (рис.3).

Рисунка (3) Причинни компоненти на необходимостта да се осигури инвестиционна привлекателност (създадена от автора въз основа на резултатите от проучването)

Анализът на изпълнението на мерките в рамките на Програмата за развитие на инвестиционните дейности направи възможно съставянето на обобщена таблица за оценка на мерките за стимулиране на инвестициите в Украйна.

Таблица 1 Обобщени на текущите мерки за стимулиране на инвестициите в Украйна

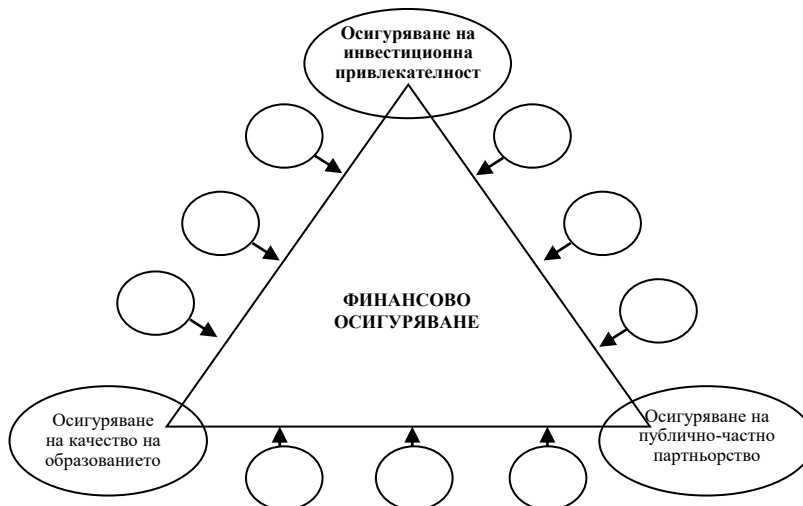
№	Мероприятия	Ниво на изпълнение*
1	Намаляване на нивото на държавно регулиране на бизнеса	1
2	Завършване на съдебната реформа	1
3	Подобряване на правната и регулаторна рамка за правата на собственост	1
4	Преодоляване на бюрокрацията и корупцията	1
5	Улесняване развитието на капиталовите пазари	1
6	Намаляване на данъчния натиск	1
7	Осигуряване на стабилност на политическата среда	1
8	Засилване на дейностите за подобряване на инвестиционната дейност на държавата	0
9	Осигуряване на качествено образование на населението	0

* - критериите за оценка са: 0 - не е изпълнено, 1 - частично изпълнено, 2 - напълно изпълнено. (разработено от автора въз основа на проучването)

Анализът на изпълнението на програмата разкри значителни проблеми по отношение на показателите за ефективност на инвестициите. А именно, въз основа на анализа на факторите за осигуряване на инвестиционна привлекателност в системата за финансова подкрепа за мостостроене и с цел ефективно въздействие върху тях, бяха идентифицирани техните най-слаби

места. Изграден е „критичен триъгълник“ на финансовата подкрепа за мостостроенето в Украйна (рис. 4).

Рисунка (4) Критични компоненти на финансовата подкрепа за мостостроенето в Украйна (построена от автора в хода на проучването)

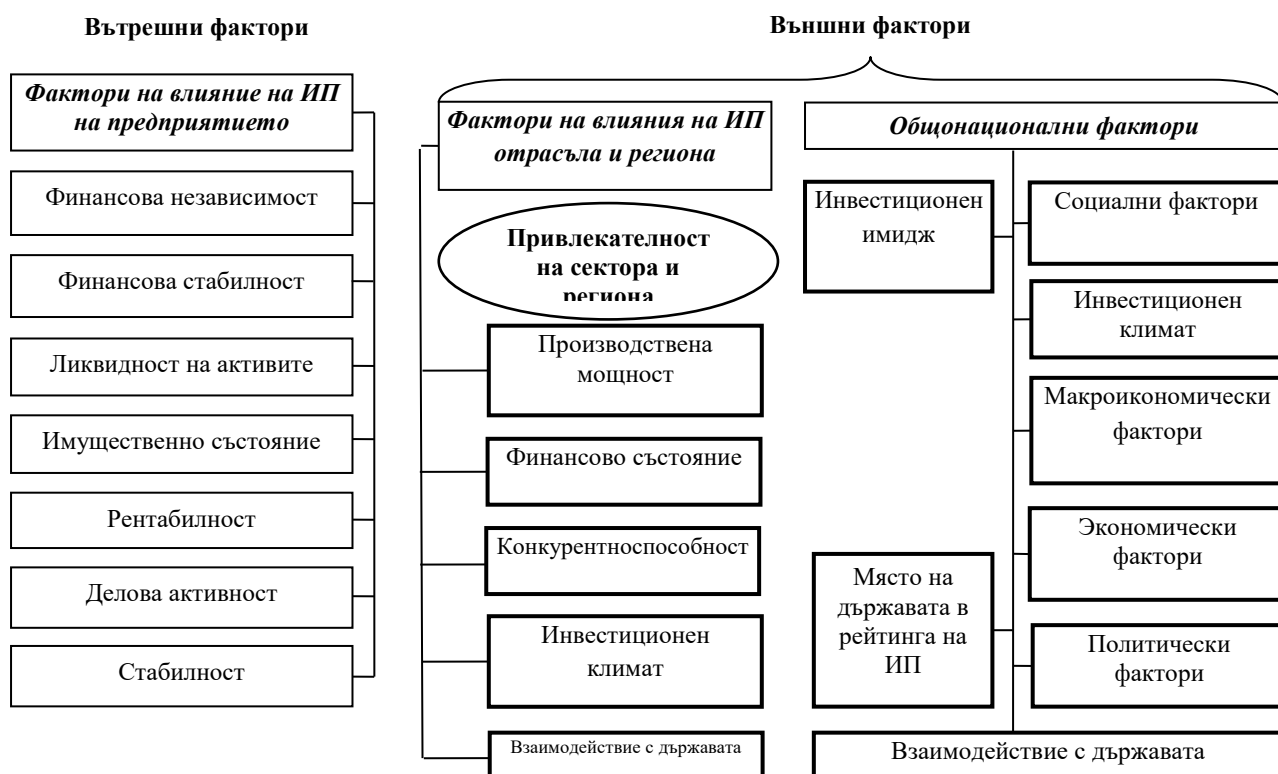
„Критичният триъгълник“ включва: осигуряване на инвестиционна привлекателност като цяло, осигуряване на качеството на образованието и осигуряване на публично-частни партньорства в частност.

РАЗДЕЛ 2. ПУБЛИЧНО-ЧАСТНО ПАРТНЬОРСТВО В СИСТЕМАТА ЗА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Във втория раздел на дипломната работа се определя ролята на публично-частното партньорство в системата на финансова подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето. През последните години публично-частните партньорства показаха много положителни ползи, които включват създаване на частен сектор на икономиката, ускоряване на развитието, намаляване на разходите за жизнения цикъл на инвестиционните проекти, насърчаване на националния икономически растеж и укрепване на националната инфраструктура.

Но в рамките на тази дисертационна работа публично-частното партньорство получава малко по-различна роля. Говорим за нов формат за разбиране на публично-частното партньорство като фактор, влияещ върху вземането на решения по отношение на инвестициите, ролята на публично-частното партньорство в системата за осигуряване на инвестиционна привлекателност е доказана и обоснована. (рис.5).

Рисунка (5) Публично-частно партньорство в системата за осигуряване на инвестиционна привлекателност и вземане на решения за инвестиции

Взаимодействието на инвеститора с държавата е фактор, влияещ върху инвестиционната привлекателност, поради което в рамките на дисертационния труд авторът обърна внимание на външната ситуация и работата на държавата при нейното взаимодействие с частен инвеститор. На първо място беше определена приоритетната област за инвестиции в рамките на публично-частното партньорство в Украйна (Таблица 2), която напълно отразява приоритета на строителството на магистрали, мостове, тунели и др.

Таблица 2 Приоритетни сектори в рамките на публично-частните партньорства чрез разпределение според нивото на социално-икономическо развитие

	Страни от «Голямата седмица»	Развити страни	Страни с преходна икономика	Развиващи се страни
Държава	САЩ, Великобритания, Германия, Италия, Канада, Франция, Япония	Австралия, Австрия, Белгия, Гърция, Дания, Израел, Ирландия, Испания, Португалия, Сингапур, Финландия, Южна Корея,	България, Чехия, Унгария, Хърватска, Полша, Румъния, Литва, Латвия, Украйна	Индия, Бразилия, Чили, Хонконг, Мексико, Саудитска Арабия, ОАЕ
Приоритетен отрасъл	Здравеопазване	Здравеопазване, пътища	пътища	пътища, транспорт

Проучването на чуждестранен опит в правната уредба на публично-частното партньорство и неговата подкрепа направи възможно групирането на

стратегии за подпомагане на инвестиционни дейности с цел практическото прилагане на инвестиционната политика, укрепване на икономиката, разширяване на инфраструктурата, прилагане на мащабни социални проекти и последваща апробация в Украйна, като се вземат предвид особеностите на националната икономика (рис.6).

Рисунка (6) Държавни стратегии за подпомагане на инвестиционни дейности от световната практика в рамките на публично-частни партньорства (разработени от автора)

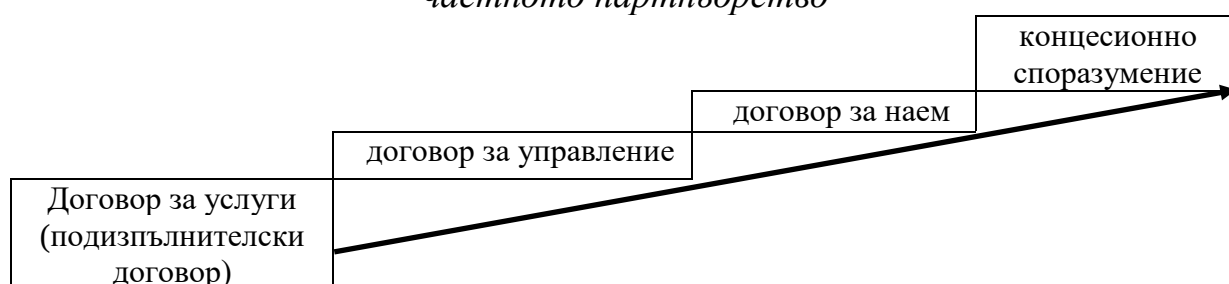
Терминологично-концептуалният анализ показва, че в съвременната световна практика публично-частното партньорство се разбира като система от отношения между държавата и бизнеса, широко се използва като инструмент за национално, международно, регионално, градско, общинско, икономическо и социално развитие, както и конкретни проекти, съвместно изпълнявани от държавни органи и частни компании в държавна и общинска собственост. Финансовият механизъм на публично-частното партньорство обикновено се разбира като съвкупност от финансови форми, методи, лостове и инструменти за осъществяване на финансови отношения в областта на сътрудничеството между публичните власти и частния сектор, с цел разработване, одобряване и прилагане проекти, насочени към социално-икономическото развитие на обществото, страната, територията или отделния стопански субект (рис.7).

Рисунка (7) Ползи от изпълнението на проекти в рамките на публично-частни партньорства (създадени от автора въз основа на резултатите от проучването)

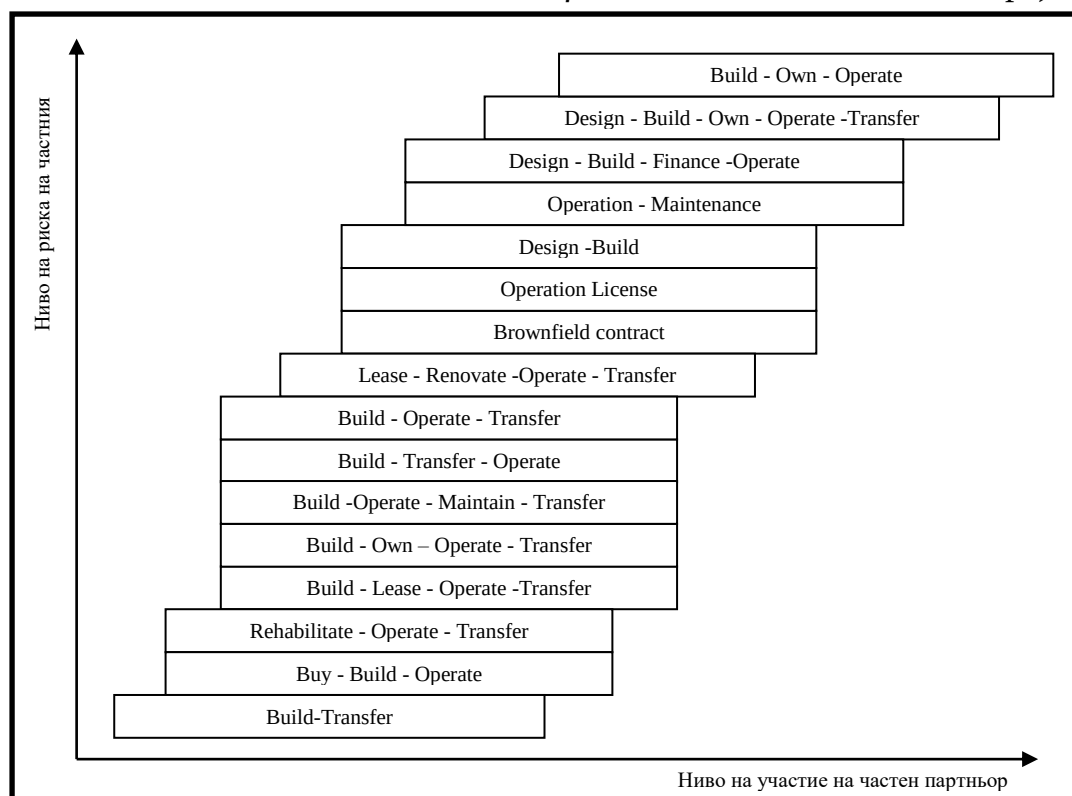
Установено е, че формите на публично-частното партньорство се различават по нивото на отговорност и разпределение на рисковете между страните, които се засилват по време на прехода от договор за услуга (договор за подизпълнение) към договор за концесия (рис.8).

Рисунка (8) Повишаване на риска в зависимост от формата на публично-частното партньорство

При изпълнението на проекти в рамките на публично-частни партньорства е натрупан значителен международен опит, който показва, че концесионното споразумение е чисто индивидуално споразумение (договор), съответстващо на конкретен проект и е най-приемливото в рамките на финансовата подкрепа за мостостроене в Украйна. Разпределението на рисковете и участието на частен партньор в зависимост от видовете публично-частни партньорства е показано на фиг. 9.

Рисунка (9) Зависимост на рисковете от участието на частен партньор в рамките на концесионните отношения (създаден от автора въз основа на опита на The Canadian Council for Public-Private Partnerships)

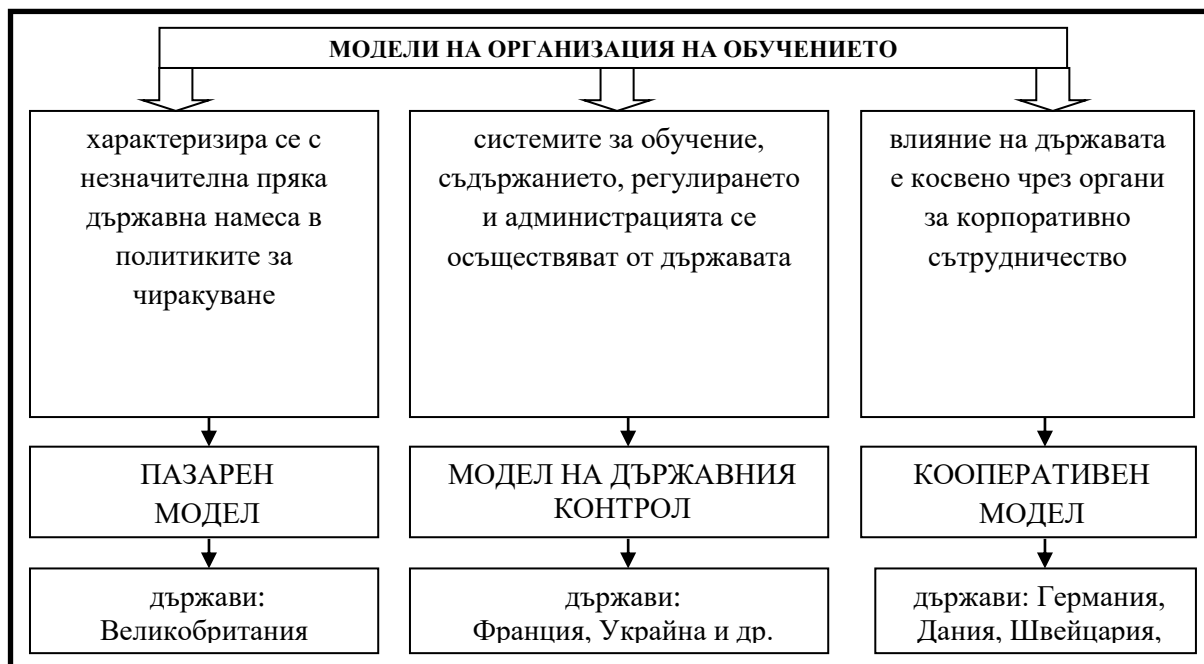
Разглежда се напредналият световен опит в поддържането на публично-частни партньорства. Трябва да се разбере, че не може да има универсална програма за публично-частно партньорство за всички индустрии и всички държави. Необходимо е да се вземат предвид спецификите на всяка индустрия поотделно и да се разработят подходящи механизми за всяка поотделно. Ако говорим за мостостроенето, тогава трябва да се вземат предвид спецификите на отрасъла и работата по привличане на инвестиции в рамките на публично-частни партньорства в тази индустрия също трябва да бъде индивидуална, като се вземе предвид териториалният компонент, който влияе на рисковете в изпълнението на проекти в рамките на публично-частни партньорства.

Разглеждат се рисковете от публично-частното партньорство при внедряването на проектор в рамките на мостовото строителство. Доказано е, че няма стандартни проекти за публично-частно партньорство. Такива проекти имат свои собствени особености, които ще зависят от юрисдикцията, сферата, инфраструктурата, социалната среда, законодателството и регулаторната среда, наличието на финансови ресурси, икономическата ситуация и други подобни. Това означава, че рисковете, присъщи на всеки проект за публично-частно партньорство, ще бъдат нестандартни и донякъде особени. А значи и рисковете, свързани с изграждането и реконструкцията на мостове, също не могат да бъдат универсални. Опровергава се и идеологията, че ползите, получени от получателите, трябва да бъдат справедливи по отношение на риска.

РАЗДЕЛ 3. КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО В СИСТЕМАТА ЗА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Третият раздел на дисертацията доказва, че гарантирането на качеството на образованието е един от решаващите фактори за подобряване на инвестиционната привлекателност. Това от своя страна засяга цялата система на финансова подкрепа и е едно от условията за успешното изпълнение на проекти в рамките на публично-частните партньорства.

Рисунка (10) Модели на организация на обучение (групираны от автора в хода на проучването)

Определен е причинно-следственият компонент на неподготвеността на завършилите за самостоятелна професионална дейност на първите работни места, съответстващи на полученото образование.

Таблица 3 Причинно-следствен компонент на неподготвеността на завършилите

Фактори на влияние	Проява на проблема
- липсата на насока на образованието върху развитието на компетентности, изисквани от работодателите сред кандидатите; - ограничени възможности за получаване на образование извън образователните институции; - недостатъчно финансиране на образователните институции за създаване на модерна материално-техническа база и развиване на практически умения за участниците в образователния процес; - липса у значителна част от научните, педагогическите и педагогическите работници на компетентностите, необходими за формиране на действителни практически умения сред кандидатите за образование; - липса на достоверна информация за настоящите и бъдещите нужди на работодателите от компетентността на работниците; - недостатъчност или пълна липса на модерно оборудване и	- неготовност на завършилите да работят по специалността си; - неудовлетвореност на пазара на труда от качеството на образованието, което води до необходимост от допълнително обучение на работното място, разширяване на системата за обучение в предприятията; - ниско ниво на работа на образователните институции, включително неефективното използване на бюджетните средства, както се вижда от прекомерно големия дял на завършилите образователни институции, които не

технологии в образователните институции, за използването на които е необходимо да се подготвят специалисти; - трудност при привличането на специалисти с практически опит за преподаване във висши учебни заведения, с възнаграждение, съответстващо на тяхната квалификация, поради факта, че изискванията за персонал в областта на висшето образование осигуряват предимства за преподаватели с научни степени; - невключването на повечето образователни институции (които имат предимно статут на бюджетни институции) в съвременните пазарни отношения и несигурността на механизма на сътрудничество в областта на публично-частните партньорства, което влияе на подготовката на кандидатите за образование за самостоятелна професионална дейност в пазарна среда.	работят (често изобщо не планират да работят) по своята професия; - неефективно използване на най-доброто време за обучение на кандидати за образование по въпросите за придобиване на професионални компетентности; - Установяване на изисквания за наличие на опита на самостоятелна професионална дейност (трудов опит) сред завършилите образователни институции, които са наети за първи път.
---	--

Обобщеният модел за осигуряване на подготовка на специалисти в дуалната форма на обучение е показан на рис.11

Рисунка (11) модел за осигуряване на подготовка на специалисти в дуалната форма на обучение (създаден от автора)

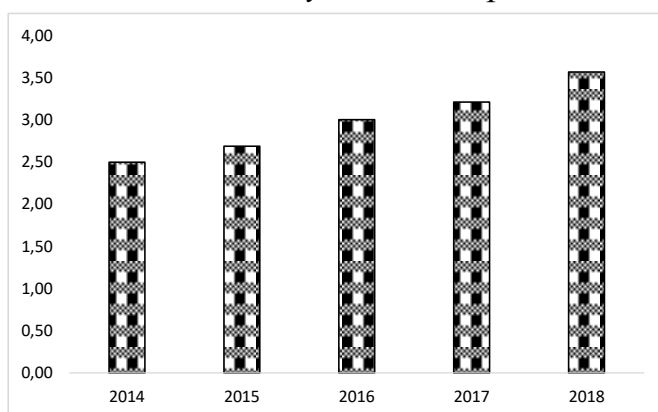

Направена е оценка на потенциала за въвеждане на дуалната форма на обучение. Резултатите от комплексното проучване се основават на анкетиране на 200 студенти от образователни институции в различни региони на Украйна.

Като се вземат предвид получените резултати и мерките, които държавите (с развита дуална форма на обучение) прилагат за възстановяване на търсенето и предлагането на чиракуване, условията, от които зависи прилагането на дуалната форма на обучение в страната. За да се потвърди хипотезата на автора за навременността на въвеждането на дуалната форма на обучение, изчисленията бяха направени по няколко начина.

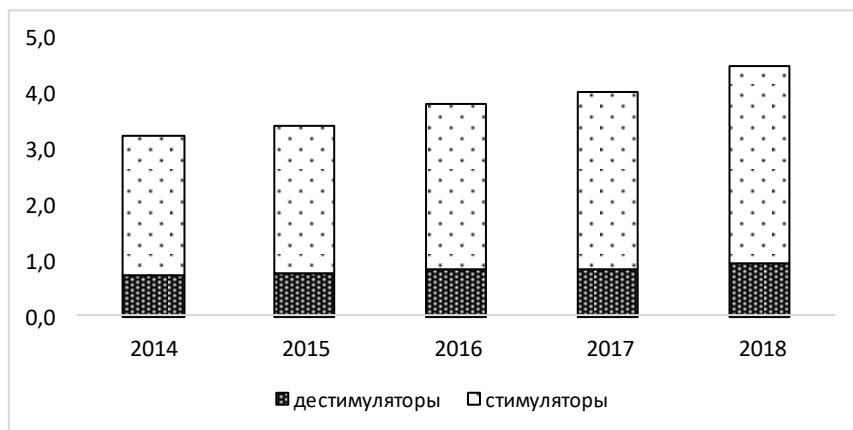
Резултатите от изчисленията потвърждават динамиката на нарастване (рис. 12).

Рисунка (12) Динамика на интегралния показател на потенциала за внедряване на дуалното образование

За да се потвърди идеята за навременността и актуалността на въвеждането на дуалното образование, бяха проведени допълнителни проучвания. Всички показатели на съставните фактори на модела бяха разделени на стимуланти и дестимулатори на процеса на въвеждане на дуална форма на обучение (рис.13).

Рисунка (13) Динамика на показателите на стимуланти и дестимулатори на въвеждането на дуална форма на обучение

Въз основа на изчисляването на синтетични показатели за компонентите за оценка на потенциала за въвеждане на дуално образование, беше изчислен и интегралният показател (табл.4).

Таблица 4 Резултатите от изчисляването на интегралния показател на модела за оценка на потенциала за въвеждане на дуално образование

Показатели	2014	2015	2016	2017	2018	Тегло
Икономически компонент						
ниво на инвестиционна привлекателност	0,881	1,000	0,989	0,970	0,951	0,881
средна работна заплата в професионалния сектор	0,875	0,541	0,613	0,792	1,000	0,875
ниво на младежката безработица	0,771	0,795	0,774	1,000	0,994	0,771
ниво на младежка заетост	0,767	0,791	0,770	1,000	0,989	0,767
данъчна тежест върху предприятията	0,949	0,998	1,000	0,973	0,902	0,949
ниво на сивия пазар на труда	1,000	0,970	0,996	0,770	0,775	1,000
нивото на конкуренция в страната	1,000	0,917	0,924	0,917	0,846	1,000
Синтетически показател	0,887	0,843	0,854	0,913	0,919	0,887
Политически компонент						
дял от разходите за БВП за образование	0,896	0,806	0,854	0,791	1,000	0,896
ниво на профсъюзно влияние	0,767	0,833	0,967	0,900	1,000	0,767
ниво на влияние на работодателските организации	0,750	0,767	0,950	0,883	1,000	0,750
ниво на корупция	0,845	0,925	0,916	0,923	1,000	0,845
ниво на текучество на персонала	0,941	0,889	1,000	0,842	0,696	0,941
Синтетически показател	0,836	0,842	0,936	0,867	0,930	0,836
Културно-образователен компонент						
престиж на професионалното образование	0,8964	0,8067	0,8543	0,7899	1,000	0,8964
ниво на инвестициите на компаниите в обучение на персонала	0,2500	0,3571	0,5357	0,6786	1,000	0,2500
автономия на учебните заведения	0,8182	0,8545	0,9091	0,9091	1,000	0,8182
Синтетически показател	0,57	0,63	0,75	0,79	1,00	0,57
Интегрален	0,750	0,763	0,842	0,854	0,949	

Ръстът във времето на интегралния показател, както в първия, така и във втория случай, свидетелства за нарастването на потенциала за въвеждане на дуално образование в Украйна.

РАЗДЕЛ 4. МЕТОДОЛОГИЧНИ ОСНОВИ НА СИСТЕМАТА ЗА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА В РАМКАТА НА ПУБЛИЧНОТО ЧАСТНО ПАРТНЬОРСТВО В КОНТЕКСТА НА РАЗВИТИЕТО НА СТРОЕНИЕТО В УКРАИНА

Първият подраздел отговаря на въпроса: кога и струва ли си да се харчат пари за реконструкция на мост или в крайна сметка да се изгражда нов? Многобройни проучвания са установили, че процесите на хармонизация протичат съгласно правилото "златно сечение". Структурата на много известни самоорганизиращи се структури е предмет на това правило. В такива системи съотношението на цялото и неговите части е в съответствие с правилото "златно сечение". Числото 1.618 се нарича „златно сечение“, а разделянето на сегмента в това съотношение се нарича „златно сечение“.

Процентът на доходите според правилото на златното сечение е повече от процента на дохода при 70% от цената на реконструкцията. Може да се заключи, че ако средствата за реконструкция на моста са големи от 61,8% от разходите за изграждане на нов мост, реконструкцията е икономически изгодна. Физическото износване на мостовата конструкция се счита за повреда.

Делът на физическото износване на мостовата конструкция се определя по формулата:

$$U(t) = e^{\lambda(t-T)} - 1, \quad (1)$$

където $U(t)$ - делът на физическото износване в момента t ; λ е показател за интензивността на структурното износване (той е в таблиците в съответствие с материала, от който е направен мостът); t е текущият момент от времето от началото на експлоатацията в години; T е началният период на експлоатация, при който все още не се получава износване.

Таблица 5 Изчисляване на дела на структурното износване

Года	λ_1	λ_2	Года	λ_1	λ_2	Года	λ_1	λ_2	Година	λ_1	λ_2
	0,009	0,012		0,008	0,01		0,008	0,011		0,009	0,011
20	0,0942	0,2712	20	0,0833	0,2214	20	0,0833	0,2461	20	0,0942	0,2461
25	0,1445	0,3499	22	0,1008	0,2461	22	0,1008	0,2738	22	0,1140	0,2738
30	0,1972	0,4333	24	0,1185	0,2712	24	0,1185	0,3021	24	0,1343	0,3021
35	0,2523	0,5220	26	0,1366	0,2969	26	0,1366	0,3311	26	0,1549	0,3311
40	0,3100	0,6161	28	0,1549	0,3231	28	0,1549	0,3607	28	0,1759	0,3607
45	0,3703	0,7160	30	0,1735	0,3499	30	0,1735	0,3910	30	0,1972	0,3910
50	0,4333		32	0,1924	0,3771	32	0,1924	0,4219	32	0,2190	0,4219
55	0,4993		34	0,2117	0,4049	34	0,2117	0,4535	34	0,2411	0,4535
60	0,5683		36	0,2312	0,4333	36	0,2312	0,4859	36	0,2636	0,4859
65	0,6405		38	0,2511	0,4623	38	0,2511	0,5189	38	0,2866	0,5189
70	0,7160		40	0,2712	0,4918	40	0,2712	0,5527	40	0,3100	0,5527
			42	0,2918	0,5220	42	0,2918	0,5872	42	0,3338	0,5872
			44	0,3126	0,5527	44	0,3126	0,6226	44	0,3580	0,6226
			46	0,3338	0,5841	46	0,3338	0,6586	46	0,3826	0,6586
			48	0,3553	0,6161	48	0,3553	0,6955	48	0,4078	0,6955
			50	0,3771	0,6487	50	0,3662	0,7143	49	0,4205	
			52	0,3993	0,6820	52	0,3882		51	0,4463	
			54	0,4219	0,7160	54	0,4106		53	0,4726	

			56	0,4448		56	0,4333		55	0,4993	
			58	0,4681		58	0,4564		57	0,5265	
			60	0,4918		60	0,4799		59	0,5543	
			62	0,5159		62	0,5038		61	0,5825	
			64	0,5403		64	0,5281		63	0,6112	
			66	0,5652		66	0,5527		65	0,6405	
			68	0,5904		68	0,5778		67	0,6703	
			70	0,6161		70	0,6032		69	0,7006	
			72	0,6421		72	0,6291				
			74	0,6686		74	0,6553				
			76	0,6955		76	0,6820				
			77	0,7092		77	0,7092				
$E=(70-45)/70 =$ 35,71%			$E = (77-54)/77 =$ 29,87%			$E = (77-49)/77 =$ 36,36%			$E = (69-48)/69 =$ 30,43%		

С приетите параметри (разглеждайки примера на вариант 1), новият мост ще служи около 70 години, а мостът след основен ремонт - 45 години. С течение на времето имаме печалба от $70-45 = 25$ години. Ефективността на живота е $25/70 = 0,3571$ или 35,71%. Ефективността на инвестираните средства (изграждане на нов мост - Q UAH, реконструкция на моста - $0,7 * Q$ UAH) $(1-0,7) / 1 = 0,3$ или 30%. При такова съотношение на средствата решението, взето в полза на изграждането на нов мост, ще бъде по-ефективно.

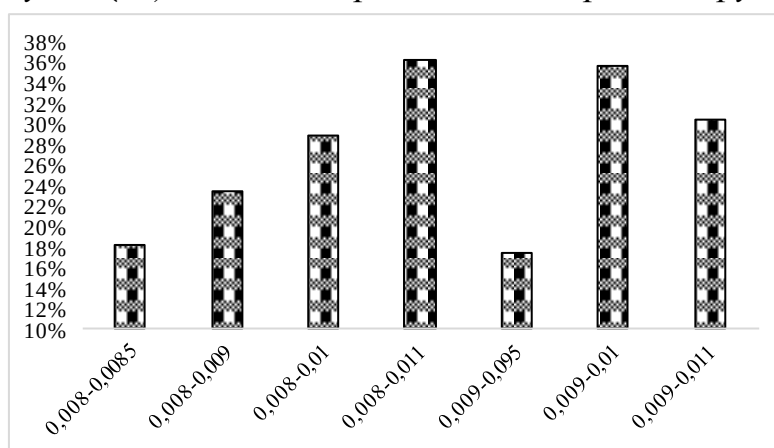
Според мнението на автора на тезата всичко зависи от оценката на физическото състояние на моста. Ако състоянието му не изисква обемна реконструкция, тогава могат да бъдат избрани и изчислени следните показатели (тогава съответно вземаме малка разлика между показателите за износване).

Таблица 6 Изчисляване на ефективността по варианти

Показател	Вариант 1	Вариант 2	Вариант 3	Вариант 4
λ_1	0,008	0,009	0,009	0,008
λ_2	0,009	0,1	0,095	0,0085
E_t	23,38%	23,19%	17,39%	18,18%

Според получените проценти имаме размера на средствата за реконструкция (рис.14).

Рисунка (14) Обем на средствата за реконструкция

И така, нека λ_1 е интензивността на износване на конструкцията на новия мост, а λ_2 - интензивността на износване на конструкцията след реконструкция. Като се има предвид, че след реконструкцията на моста остават стари елементи, интензивност на износване на моста трябва да бъде по-висока. Нека приемем, че $\lambda_2 = \lambda_1 + \Delta$.

Тогава разликата между дела на физическото износване на конструкцията на моста след реконструкция и новопостроения ще бъде::

$$\begin{aligned} U_p(t) - U_H(t) &= e^{(\lambda_1 + \Delta)(t-T)} - 1 - e^{\lambda_1(t-T)} + 1 = \\ &= e^{(\lambda_1 + \Delta)(t-T)} - e^{\lambda_1(t-T)} =, \quad t - T = k \\ &= e^{(\lambda_1 + \Delta)k} - e^{\lambda_1 k} = e^{\lambda_1 k} (e^{\Delta k} - 1) \end{aligned}$$

Правим следната пропорция:

$$\frac{U_p(t) - U_H(t)}{U_H(t)} = \frac{1}{x}$$

От пропорцията имаме:

$$\begin{aligned} x &= \frac{U_p(t) - U_H(t)}{U_H(t)} = \frac{e^{\lambda_1 k} (e^{\Delta k} - 1)}{e^{\lambda_1 k}} = e^{\Delta k} - 1 \\ e^{\Delta k} - 1 &= 0,3 \\ e^{\Delta k} &= 1,3 \\ \ln(e^{\Delta k}) &= \ln(1,3) \\ \Delta \cdot k &= 0,2624 \\ \Delta &= \frac{0,2624}{k} \end{aligned}$$

Таблица 7 **Обобщаваща таблица**

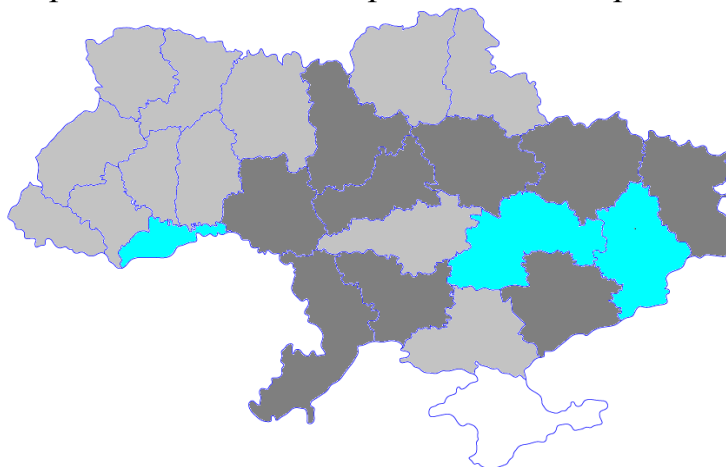
Мостови конструкции	$T_{kp} - T$	λ_1	λ_2	λ_2 / λ_1
Дървен мост	42	0,015	0,024	1,6
Стоманобетонен и каменен мост	70	0,0125	0,02214	1,58
Метален мост	85	0,009	0,0135	1,5

Ако показателят за износване на конструкцията на моста при основен ремонт е по-висок от показателят за износване на конструкцията на новия мост със стойност λ_2 / λ_1 и размерът на средствата за основен ремонт достигне 70% от средствата, необходими за изграждането на нов, по-добре е да се изгради нов мост.

Анализът на "положителните стъпки" към осигуряване на благоприятен инвестиционен климат и формиране на основите за поддържане и повишаване на конкурентоспособността от гледна точка на финансовата подкрепа за мостостроенето е поправил пропуск в тази посока. Оценена е инвестиционната привлекателност на регионите, определено е нивото на инвестиране в регионите и е обоснован потенциалът за въвеждане на дуална форма на

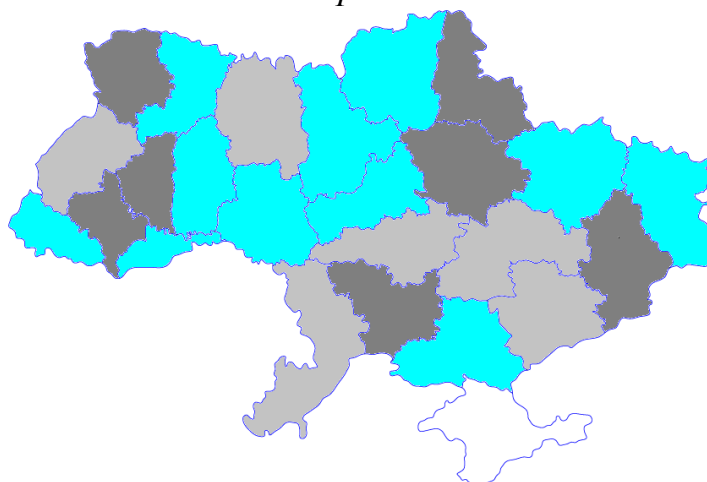
образование. Въз основа на изчисленията на фигури 15-17 са представени съответно картограма на инвестиционната привлекателност, рискът от инвестиции в региони и потенциалът за въвеждане на дуална форма на обучение в регионите на Украйна.

Рисунка (15) Картограма на зонирването на инвестиционната привлекателност на регионите в Украйна

- - зона с висока инвестиционна привлекателност;
- - зона на средна инвестиционна привлекателност;
- - зона на ниска инвестиционна привлекателност;
- - зона на липса на статистическа информация.

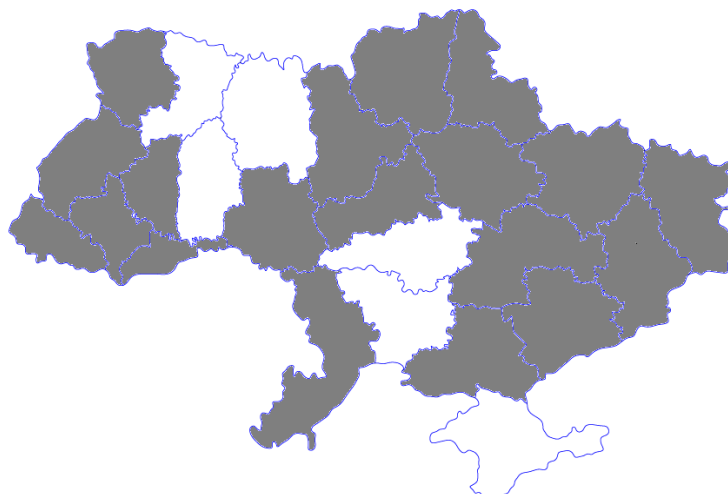
Рисунка (16) Картограма на зоните на внедряване на дуално образование в Украйна

- - зона на въвеждане на дуално образование;
- - зона на статистическа неопределеност (зона на потенциално приемливо въвеждане на дуално образование);

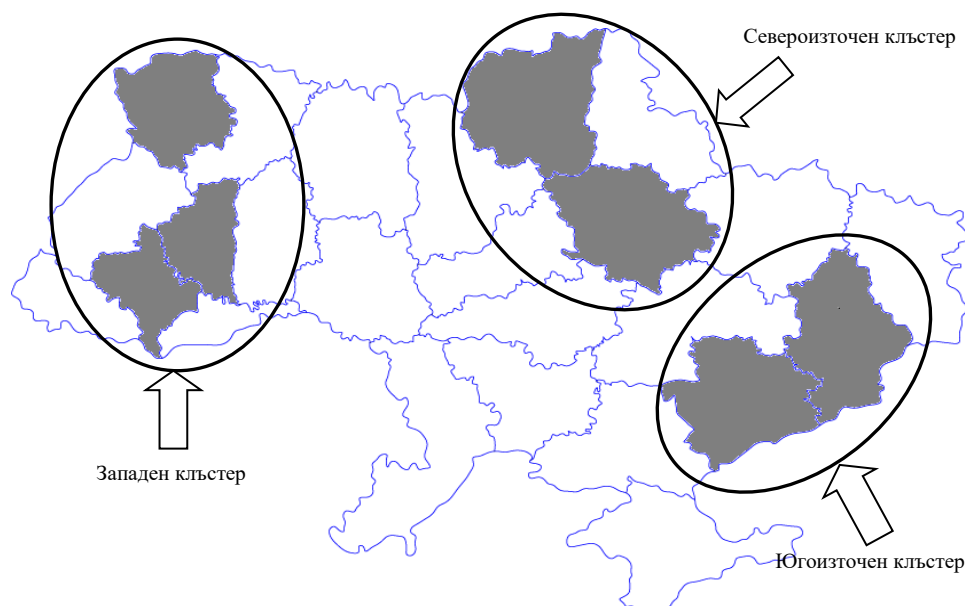
- - зона с нисък потенциал за въвеждане на дуално образование;
- - - зона на липса на статистическа информация.

Рисунка (17) Картограма на регионалното разпределение на образователните институции в Украйна за обучение на специалисти по специалности 192 "Строителство и гражданско строителство" и 193 "Геодезия и регулация на земите"

Въз основа на изчисленията е представена картограма на най-потенциалните региони за повишаване на тяхната инвестиционна привлекателност в контекста на тяхната финансова подкрепа с обосновката за създаването на три клъстера, а именно: Западен клъстер (региони Волин, Тернопол и Ивано-Франковск) , Североизточен клъстер (Полтавска и Черниговска област), Югоизточен клъстер (Донецка и Запорожка област) (рис. 18).

Рисунка (18) Картограма на приоритетна държавна намеса за финансова подкрепа за изграждане на мостове в Украйна (създадена от автора)

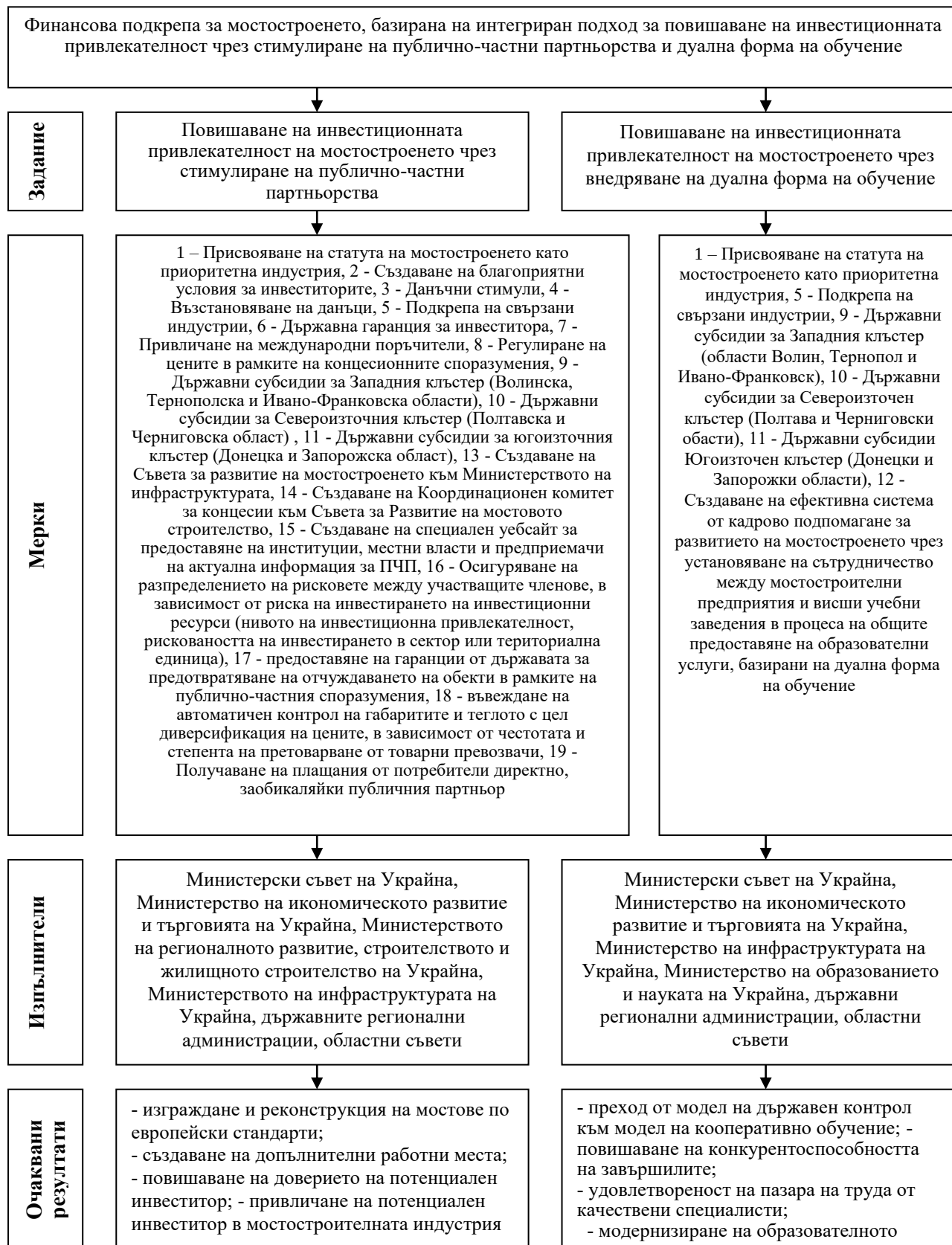

Повишаването на инвестиционната привлекателност на регионите в контекста на тяхната финансова подкрепа е вектор на стратегическо планиране. Следователно е необходимо да се разработят текущи мерки за държавна финансова подкрепа за неприоритетни териториални клетки, които ще позволят да се премахне регионалният дисбаланс в държавата по пътя на нейното иновативно развитие.

РАЗДЕЛ 5. КОНЦЕПТУАЛНИ ОСНОВИ ЗА ПРОГРАМИРАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА ЗА МОСТОСТРОЕНЕТО В УКРАЙНА

В Украйна началото на държавното програмиране за развитието на пътната инфраструктура датира от 2013 г., когато беше разработена и одобрена Държавната целева икономическа програма за развитие на обществените автомобилни пътища за 2013-2018 г. Тази програма не беше изпълнена изцяло поради недостатъчно финансиране. През тези години работата по изграждането на автомобилни пътища фактически беше спряна, обемът на текущия среден ремонт беше десетки пъти по-малък от нормативните, запълването на дупки не беше извършвано навременно и не на всички пътища. В резултат състоянието на пътищата се влоши до катастрофално. Проблемът с недостатъчното финансиране беше допълнително утежнен от факта, че през 2015-2016 г. бяха отменени целевите източници на финансиране за пътната индустрия, а разходите, планирани в общия фонд на държавния бюджет за развитие на пътищата, бяха недофинансирани от хазната. През 2018 г. с постановление на Министерски съвет на Украйна беше одобрена Държавната целева икономическа програма за развитие на обществени автомобилни пътища с национално значение за 2018-2022 г. Към 01.01.2020 г. отклоненията за неизпълнение на програмата достигат 30%. Вероятността за отказ на тази програма е висока. В същото време в програмата се посочва, че изграждането на някои мостове ще се извършва за сметка на международни финансови организации и средства на инвеститорите (в рамките на концесионните споразумения). До голяма степен този програмен документ е продължение на Държавната целева икономическа програма за развитие на обществените автомобилни пътища за 2013-2018 г., тъй като съдържа редица аналогични или подобни задачи, дейности и очаквани резултати, както и структурни и съществени недостатъци. Предлага се да се изравнят структурните и съществени недостатъци на тези програмни документи чрез разработване на набор от мерки, чийто модел е показан на фиг. 19.

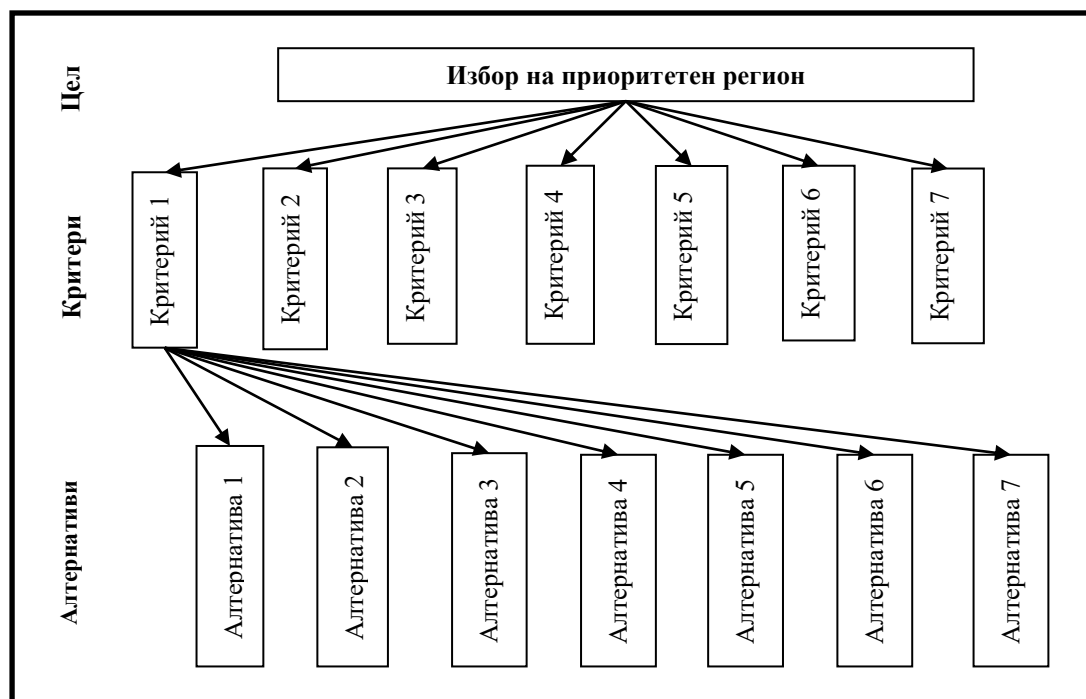
Рисунка (19) Набор от мерки за подобряване на инвестиционната привлекателност на мостостроенето в контекста на неговата финансова подкрепа

С помощта на математически модел за осигуряване на ефективно взаимодействие между държавата и частния инвеститор в рамките на механизма за ПЧП е определен бюджетът на публичните средства. С държавна подкрепа държавните средства ($K = 1$) ще бъдат разпределени както следва: 0,4891 държавни средства се разпределят за Тернополска област (Западен клъстер), 0,2937 - за Черниговска област (Североизточен клъстер), 0,2172 - за Полтавска област (Югоизточен клъстер).

За да се определят най-приоритетните региони за финансиране, беше извършен изборът на окончателното едно компромисно решение, като се вземат предвид различни критерии, което е доста трудна задача при планирането и вземането на решения. За решението е използван методът за анализ на йерархията (МАИ). Въз основа на получените резултати (рис. 18), същността на МАИ е схематично показана на рис.20.

Рисунка (20) Йерархична структура на задачата за вземане на решение за избор на приоритетен регион за финансиране

За решаването на задачата първоначалните данни бяха зададени по региони и критерии. Избраните 7 области са алтернативите на задачата. Избрани са следните критерии: нивото на инвестиционна привлекателност, нивото на младежката безработица, нивото на младежка заетост, данъчната тежест, рискът от неизпълнение, нивото на автономност на образователните институции и нивото на текучество на персонала.

Чрез умножаване на векторите на алтернативи по вектора на приоритетите на критериите, ние получаваме ефективен вектор - глобалния вектор на регионалните приоритети.

Рисунка (21) Матрица за определяне на резултантния вектор

$$\begin{vmatrix} 0,403 & 0,025 & 0,021 & 0,026 & 0,019 & 0,318 & 0,021 \\ 0,033 & 0,404 & 0,340 & 0,331 & 0,057 & 0,039 & 0,310 \\ 0,221 & 0,041 & 0,034 & 0,057 & 0,106 & 0,194 & 0,050 \\ 0,033 & 0,000 & 0,159 & 0,133 & 0,037 & 0,069 & 0,190 \\ 0,190 & 0,050 & 0,042 & 0,044 & 0,147 & 0,193 & 0,035 \\ 0,085 & 0,208 & 0,175 & 0,172 & 0,402 & 0,078 & 0,125 \\ 0,034 & 0,272 & 0,228 & 0,238 & 0,231 & 0,109 & 0,270 \end{vmatrix} \times \begin{vmatrix} 0,117 \\ 0,093 \\ 0,049 \\ 0,045 \\ 0,489 \\ 0,125 \\ 0,081 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 0,103 \\ 0,131 \\ 0,114 \\ 0,060 \\ 0,132 \\ 0,262 \\ 0,200 \end{vmatrix}$$

Въз основа на извършените изчисления са получени следните резултати (Таблица 8).

Таблица 8 Класиране на приоритетни региони за финансиране

Регион	Глобални приоритети	Ранг
Донецка област	0,103	6
Волинска област	0,131	4
Запорожка област	0,114	5
Ивано-Франковска област	0,060	7
Полтавска област	0,132	3
Тернополска област	0,262	1
Черниговска област	0,200	2

Резултатите от изчисленията показват, че най-приоритетни са областите Тернопол, Чернигов и Полтава. По-малко приоритетни са областите Волин и Запорожие. Областите Донецк и Ивано-Франковск не са приоритетни.

Въз основа на идентифицираните приоритетни региони бяха изчислени сумите за тяхната финансова подкрепа. Резултатите са показани в Таблица 9.

Таблица 9 Резултати от финансовата подкрепа

Параметър	Области-претенденти		
	Тернополска	Черниговска	Полтавска
Дял на финансиране, S_i^*	1,923077	1,154734	0,853971
Дял на финансиране, %	48,91108	29,36923	21,71969

Според резултатите от изчисленията е видно, че при държавна подкрепа държавните средства ще бъдат разпределени по следния начин: 0,4891 от държавните средства се разпределят за Тернополска област (Западен клъстер), 0,2937 - за Черниговска област (Североизточен клъстер), 0,2172 - за Полтавска област (Югоизточен клъстер).

За да се разработят текущи мерки за държавна финансова подкрепа за неприоритетни териториални клетки за премахване на регионалния дисбаланс в държавата по пътя на нейното иновативно развитие, се предлага метод за държавна финансова подкрепа за неприоритетни региони с финансова подкрепа за мостостроене. Регионите са групирани по приоритет. Определени са 10

области за държавна финансова подкрепа и са изчислени дяловете на финансиране (табл.10).

Таблица 9 Резултати от изчисляването на дела на финансирането при К=1

Регион	Дял на финансирането при К=1
Житомирска	0,1382
Донецка*	0,1087
Черновицка	0,1002
Днепропетровска	0,0965
Винницка	0,0946
Черкаска	0,0933
Николаевска	0,0925
Киевска	0,0920
Одеска	0,0919
Харковска	0,0920

*- данни за области, намиращи се на територията на Украйна

По този начин държавната финансова подкрепа ще се разпределя съгласно принципа „на най-слабите най-голямата държавна подкрепа“, което помага за премахване на регионалния дисбаланс в държавата по пътя на нейното развитие.

IV. Приноси

В дисертацията са разработени теоретичните, методологичните и концептуалните основи на финансовата подкрепа за мостостроенето, а именно:

1. Обоснована е концепцията за инвестиционна привлекателност на мостостроенето, която представлява комбинация от обективни и субективни външни условия и фактори, които оказват значително влияние върху процеса на вземане на решения за инвестиции с цел финансова подкрепа и икономически растеж като териториални клетки, отрасли на мостостроене, националната икономика и обществото като цяло, и по-специално бизнес субектите в мостостроенето;
2. Въз основа на анализа на факторите за осигуряване на инвестиционна привлекателност в системата на финансова подкрепа за мостостроенето и с цел ефективно въздействие върху тях е определен „критичен триъгълник“ на финансовата подкрепа за мостостроенето в Украйна, който включва осигуряване инвестиционна привлекателност като цяло, осигуряване на качеството на образованието и по-специално осигуряване на публично-частно партньорство;
3. Определено е мястото и ролята на публично-частното партньорство в системата за финансова подкрепа за мостостроене, като един от ключовите фактори, влияещи върху вземането на решения по отношение на инвестициите в мостови строителни проекти, и мястото и ролята на

дуалното образование като фактор за осигуряване на качеството на висшето образование в система за финансово осигуряване в контекста на развитието на мостостроенето;

4. Въз основа на подхода за разбиране на категорията "финансова подкрепа", се предлага да се разбере категорията "финансова подкрепа на мостостроенето" като съвкупност от отношения за гарантиране на качеството на факторите, влияещи на финансовата подкрепа, за търсене на инвестиции, за привличане и ефективно разпределяне на инвестиционни ресурси с цел финансова подкрепа и икономически растеж както на стопанските субекти в частност на мостостроителната индустрия, така и на териториалните клетки, мостостроителната индустрия, националната икономика и обществото като цяло;
5. Въз основа на определянето на зависимостите между показателите за оценка на потенциала за въвеждане на дуална форма на образование, потенциалните териториални клетки за въвеждане на дуално образование са идентифицирани като фактор за гарантиране на инвестиционната привлекателност в контекста на финансовата подкрепа за мостостроенето;
6. Въз основа на оценката на физическото състояние на мостовете се предлага модел за оценка на критичните граници и осъществимостта на капиталовите инвестиции в реконструкция или ново строителство за постигане на рационално използване на финансовите ресурси в контекста на финансовата подкрепа и развитието на мостостроенето;
7. Разработен е набор от мерки, който е насочен към финансова подкрепа за мостостроенето в Украйна; предвижда стимулиране на идентифицираните „слабости“, които най-съществено засягат финансовата подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето в Украйна; се основава на прилагането на най-добрия световен опит на публично-частното партньорство в мостови строителни проекти в рамките на териториални клетки;
8. Установено е, че стимулирането на инвестиционната дейност, заедно със съществуващите начини, е възможно, като се концентрират ресурси в приоритетни сектори на икономиката, инвестиране в човешки потенциал, разработване на регионални планове за повишаване на инвестиционната привлекателност на всички региони на страната;
9. Намерени са начини за подобряване на инвестиционната привлекателност на мостостроенето в контекста на неговата финансова подкрепа, а именно: намаляване на нивото на държавно регулиране на бизнеса; цялостна съдебна реформа; подобряване на законодателната и регулаторна рамка на правата и собствеността; преодоляване на бюрокрацията и корупцията; насърчаване развитието на капиталовите пазари; намаляване на данъчната тежест; осигуряване на стабилността на политическата среда; засилване на дейностите за повишаване на

инвестиционната активност на държавата; осигуряване на качеството на образование на населението;

10. Усъвършенстван е методологическият инструментариум за оценка на инвестиционната привлекателност на мостостроенето, където вниманието е насочено към регионалната и секторната инвестиционна привлекателност като компоненти на системата за финансова подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето в Украйна;
11. Подобрен е методологическият инструментариум за оценка на потенциала за въвеждане на двойна форма на обучение в системата за финансова подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето и е разработен методологичен подход за цялостна оценка на потенциала за въвеждане на двойна форма на обучение в системата за финансова подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето, основана на интегрален подход, основан на политически, икономически и културни и образователни модели;
12. Разработен е категорийно-концептуален апарат по проблема с финансовата подкрепа в контекста на развитието на мостостроенето, чрез предоставяне на дефиницията "финансова подкрепа на мостостроенето", "инвестиционна привлекателност на мостостроенето", "критични компоненти на системата за финансова подкрепа за мостостроенето", в които, за разлика от вече наличните в научната литература, същевременно се отбелязва динамичността и неделимостта на инвестиционната привлекателност в развитието на мостостроенето от нейното съществуване;
13. Предложена е методика за определяне на глобалния вектор на регионалните приоритети чрез прилагане на метода за анализ на йерархиите чрез умножаване на матрица, съставена от вектори на алтернативи, по вектора на приоритетите на критериите.
14. Предлага се методика за разпределяне на публични средства за подпомагане на финансова подкрепа за мостостроенето въз основа на показатели за инвестиционна привлекателност на мостостроенето и риск.

V. СПИСЪК НА НАУЧНИТЕ ПУБЛИКАЦИИ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ДИСЕРТАЦИЯТА

Списък с научни публикации

1. Levchenko, Y.S. (2015) *Factors of influence on level of investment attractiveness of motor transport enterprises*. Икономическите перспективи в глобалната криза: Събрани статии. - Академично издателство на Аграрния университет Пловдив, България, С. 142-146, ISBN: 978-954-517-229-8

2. Левченко, Я.С. (2010) *Підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю на підприємствах транспортної галузі*. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: збірник матеріалів міжнародної

науково-практичної конференції, 26 листопада 2010 р. Харків: ФОП Павлов М.Ю., С. 129-130, ISSN 1818-2682

3. Левченко, Я.С. (2015) *Формування системи управління інвестиційною привабливістю автотранспортних підприємств*. Наука молода: збірник наукових праць. Випуск 23. Тернопіль : ТНЕУ, №23, С. 20-27, ISSN 1818-2682

4. Левченко, Я.С. (2015) *Механізм інформаційної підтримки системи управління інвестиційної привабливості автотранспортних підприємств*. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, №2 (9), Харків: ХНАДУ, С. 46-50, ISSN 2226-8820

5. Levchenko, Y.S. (2015) *Methodology of estimation of level of investment attractiveness of motor transport enterprises*. Economics, Management, Law: current state and perspectives of development. Collection of scientific articles. – Thorpe-Bowker, Melbourne, Australia, P. 116-120, ISBN 978-0-9942661-2-5

6. Levchenko, Y.S. (2015) *Evaluation of the investment attractiveness of motor transport enterprises*. Economics, management, law: problems of science and practice. Collection of scientific articles. Nürnberg, Deutschland, P. 112-117, ISBN 978-617-7214-13-6

7. Левченко, Я.С. (2015) *Прийняття управлінського рішення оптимізації рівня інвестиційної привабливості АТП*. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Економічні науки, 40 (II), Черкаси : ЧДТУ, С. 89-96, р-ISSN 2306-4420

8. Левченко, Я.С. (2015) *Організаційне забезпечення інвестиційної привабливості автотранспортних підприємств*. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, №3 (10), том 2, Харків: ХНАДУ, С. 103-107, ISSN 2226-8820

9. Левченко, Я.С. (2015) *Оптимізація інвестиційної привабливості автотранспортних підприємств*. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки, 39 (II), Черкаси : ЧДТУ, С. 150-155, ISSN 2306-4420

10. Levchenko, Y.S. (2016) *Transport sector development in Poland and Ukraine: common and different features*. Най-новите научни постиження. Матеріали за 12-а міжнародна научна практична конференція, Том 2. Икономики. София. Бял ГРАД-БГ, С.25-34, ISBN 978-966-8736-05-6

11. Levchenko, Y.S. (2016) *A model of investment attractiveness evaluation of motor transport enterprises*. Economics, management, law: challenges and prospects. Collection of scientific articles, New Delhi, С. 74-77, ISBN 978-617-7214-28-0

12. Levchenko, Y.S. (2016) *The analysis of the motor transport sector investment in Ukraine and Lithuania*. Perspective directions of scientific researches: Collection of scientific articles. Coventry, P. 125-129, ISBN 978-617-7214-40-2

13. Levchenko, Y.S. (2016) *Management of investment attractiveness of motor transport enterprises (on the example of Ukraine)*. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. Харків : ХНАДУ, 3 (14), том 2, С. 104-109, ISSN 2226-8820
14. Левченко, Я.С. (2017) *Державно-приватне партнерство, як запорука розвитку підприємств України*. Zbiór artykułów naukowych. Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej «Economy. Zarządzanie. Teoretyczne i praktyczne aspekty rozwoju współczesnej nauki» (30.03.2017 - 31.03.2017), Warszawa : Wydawca Sp. z o.o. «Diamond trading tour», P. 62-65, ISBN: 978-83-65608-46-8
15. Левченко, Я.С., Дмитрієв, І.А. (2017) *Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства та управління її показниками*. Актуальні проблеми економіки. Науковий економічний журнал, Київ : ВНЗ Національна академія управління, №5 (191), С. 89-99, ISSN 1993-6788
16. Levchenko, Y.S., Dmitrijev, I., Shevchenko, I. (2017) *Theoretical, methodological and applied aspects of managing investment attractiveness of automobile enterprises (on the example of Ukraine)*. Oxford Economic Papers, 4(2), vol. 69. Oxford University Press, P. 1137-1145, ISSN 0030-7653
17. Levchenko, Y.S., Vasiliauskaite, A. (2017) *Information support mechanism as a component of enterprise investment attractiveness*. Фінансовий простір. Міжнародний науково-практичний журнал, Черкаси, №3 (27), С. 7-13, ISSN 2304-1692
18. Levchenko, Y., Vasiliauskaitė, A. (2017) *Development of the information support mechanism of enterprise investment attractiveness*. СХІДНА ЄВРОПА: ЕКОНОМІКА, БІЗНЕС ТА УПРАВЛІННЯ, № 5 (10), С. 47-52.
19. Левченко, Я., Пурдя, К. (2017) *Методологические аспекты оценки инвестиционной привлекательности*. Zbiór artykułow naukowych. Obiecuje osiagniecia Naukowe. Economy. Zarazadzanie. Pansywo I prawo, Warszawa : «Diamond trading tour», P. 21-24, ISBN: 978-83-65608-79-6
20. Levchenko, I., Kaduchenko, K. (2017) *Enterprise investment attractiveness as a part of investment activity*. Zbiór artykułow naukowych. Obiecuje osiagniecia Naukowe. Economy. Zarazadzanie. Pansywo I prawo, Warszawa : «Diamond trading tour», P. 24-27, ISBN: 978-83-65608-79-6
21. Grinko, A., Bochulia, T., Grynko, P., Yasinetska, I., & Levchenko, I. (2017) *Formation of the concept of intellectualization information provision for managing an enterprise*. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 5(3 (89)), 4–14. doi:10.15587/1729-4061.2017.111859, ISSN (print) 1729-3774, ISSN (on-line) 1729-4061
22. Levchenko, I., Kyrchata, I., & Shersheniuk, O. (2017) *Testing of the assessment model of enterprise investment attractiveness on an example of Ukrainian motor transport enterprises*. Technology Audit and Production Reserves, 2(4(40)), 17–21. doi:10.15587/2312-8372.2018.129873, ISSN (print) 2664-9969, ISSN (on-line) 2706-5448

23. Левченко, Я.С. (2018) *Моделирование механизма государственно-частного партнерства как фактора обеспечения инвестиционной привлекательности предприятия в контексте регионального развития*. Електронне наукове фахове видання СХІДНА ЄВРОПА: ЕКОНОМІКА, БІЗНЕС ТА УПРАВЛІННЯ, №4 (15), Дніпро, С. 205-212, ISSN (Online): 2518-1971
24. Левченко, Я.С. (2018) *Розробка концепції інвестиційної привабливості*. Електронне наукове фахове видання СХІДНА ЄВРОПА: ЕКОНОМІКА, БІЗНЕС ТА УПРАВЛІННЯ, Дніпро, №5 (16), С. 138-144, ISSN (Online): 2518-1971
25. Левченко, Я.С., Шершенюк, О.М. (2018) *Оцінка зовнішнього середовища інвестиційної привабливості підприємств в контексті регіонального розвитку*. СХІДНА ЄВРОПА: ЕКОНОМІКА, БІЗНЕС ТА УПРАВЛІННЯ, Дніпро, №6 (17), С. 238-244, ISSN (Online): 2518-1971
26. Levchenko, I., Andriushchenko, K., Stefanyshyn, D., Sahaidak, M., Tepluk, M., Buchynska, O., Rozmetova, E., Marusei, T., Smyrнова, I., Zhytomyrska, T., (2018) *Process of resources provision management of the enterprise's activity with consideration of gender factor*. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies 6/3(96). - P. 6-19, ISSN (print) 1729-3774, ISSN (on-line) 1729-4061
27. Левченко, Я.С. (2019) *Формування державно-приватного партнерства: від історії до сьогодення*. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, №1 (22), Харків : Стиль-Издат, С. 90-100, ISSN 2226-8820
28. Левченко, Я.С. (2019) *ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО: САМОСТІЙНА ІНСТИТУЦІЯ ЧИ ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ*. Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii, Warszawa, P. 64-67, ISBN: 978-83-66401-07-5
29. Левченко, Я.С., Волинець, Л.М. (2019) *Проблемы высшей школы глазами студента*. Zbiór artykułów naukowych recenzowanych. Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii, Warszawa, P. 10-14, ISBN: 978-83-66401-12-9
30. Vorkut, T., Volynets, L., Bilonog, O., Sopotsko, O., & Levchenko, I. (2019). *The model to optimize deliveries of perishable food products in supply chains*. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 5(3 (101)), 43–50. doi:10.15587/1729-4061.2019.177903, ISSN (print) 1729-3774, ISSN (on-line) 1729-4061
31. Левченко, Я.С. (2019) *Розробка системи забезпечення інвестиційної привабливості як фактора конкурентоспроможності в контексті державно-*

приватного партнерства в умовах інклюзивної економіки. Вектор Поділля, Кам'янець-Подільський : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2, С. 28-41, ISSN 2617-1112

32. Левченко, Я.С. (2019) *Мостобудування в Україні: значення державно-приватного партнерства для його розвитку*. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. № 2 (23), Харків : Стиль-Издат, С. 118-129, ISSN 2226-8820

33. Левченко, Я.С. (2019) *На шляху до євроінтеграції. Як і кому інвестувати в будівництво і реконструкцію мостів України?* Східна Європа: економіка, бізнес та управління. №6 (23), Режим доступу до ресурсу: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/23-2019-ukr>

34. Бабайлов В.К., Левченко, Я.С. (2019) *Инженерия для экономистов: акцент на главном*. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. № 2 (23), Харків : Стиль-Издат, С. 4-13, ISSN 2226-8820

35. Левченко, Я.С. (2019) «CRITICAL COMPONENTS» IDENTIFICATION OF FINANCIAL ENSURING OF UKRAINE'S BRIDGES BUILDING. Бізнес-навігатор. № 6.1-1 (56), С. 87-94, ISSN 2522-4751

36. Левченко, Я.С. (2020) *Дуальное обучение для Украины: факторы влияния и потенциальные возможности его имплементации*. Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka. № 52 (02), Р. 14-17, ISSN: 2450-8160

37. Левченко, Я.С. (2020) PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP: WORLD EXPERIENCE AND PROSPECTS FOR ITS IMPLEMENTATION IN PROJECTS OF UKRAINE'S BRIDGES BUILDING. Інфраструктура ринку: Економіка і управління національним господарством. № 39, С. 66-73, ISSN (Online): 2519-2868

38. Smyrnov, O., Borysenko, A., Trynova, I., Levchenko, I., Marchenko, A. (2020) *Determining the technical and economic parameters for designing hybrid power units for the budget segment*. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, №1/8 (103), Р. 43-49. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2020.194642>, ISSN (print) 1729-3774, ISSN (on-line) 1729-4061

39. Britchenko, I., Bezpartochnyi, M., Levchenko, Ya. (2020) *Development of methodology of alternative rationale for financial ensuring of bridges building*. VUZF review, № 5 (1), Р. 43-49, ISSN 2534-9228

40. Левченко, Я.С., Шершенюк, О.М. (2020) *Дуальна освіта як складова фінансового забезпечення держави в контексті розвитку державно-приватного партнерства*. Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka, № 53 (03), Р. 46-48, ISSN: 2450-8160

41. Левченко, Я.С., Шершенюк, О.М. (2020) *Оцінка потенціалу впровадження дуальної системи навчання в Україні*. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. Слов'янськ : ДДПУ, №12, С. 154-167, ISSN: 2414-9292

42. Левченко Я.С., Юрченко О.В. (2020) *Теоретичний огляд моделей і форм фінансування мостобудування*. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. Харків : Стиль-Издат, № 2 (25), С. 85-92.

43. Levchenko, I., & Britchenko, I. (2021). Estimation of state financial support for non-priority territorial units using the example of bridge construction. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 1(13 (109), 26–34. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2021.225524>

Матеріали от научни конференции

44. Левченко, Я.С. (2010) Анализ воздействия экономического кризиса на рынок транспортных услуг. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки. №99, Харків : ХНТУСГ, С. 67-72,

45. Левченко, Я.С. (2015) Інвестиції як основний елемент інвестиційної діяльності підприємства. Економіка і управління в умовах глобалізації: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 21 травня 2015 р. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, С. 41-44, ББК: 65.05я431

46. Левченко, Я.С. (2015) Пріоритетні методи оцінки інвестиційної привабливості автотранспортних підприємств. Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи. Матеріали I міжнар. наук.-практ. конф., 25-26 грудня 2015 р. Одеса, С. 11-13, ISBN: 978-617-7261-65-9

47. Левченко, Я.С. (2016) Формування системи управління інвестиційною привабливістю АТП. Проблеми і шляхи забезпечення якості вищої освіти щодо підготовки фахівців у сучасних умовах : Збірник матеріалів інтернет - конференції з проблем вищої освіти і науки (11 листопада 2016 р.). Харків : ХНАДУ, ХК№1537-278Р

48. Левченко. Я.С., Комар, О.С. (2016) Дистанційне чи змішане навчання: недоліки та переваги. Проблеми і шляхи забезпечення якості вищої освіти щодо підготовки фахівців у сучасних умовах : Збірник матеріалів інтернет - конференції з проблем вищої освіти і науки (11 листопада 2016 р.), Харків : ХНАДУ, С. 86-89, ХК№1537-278Р

49. Левченко, Я.С., Антонова, Л. (2016) Investments - the main element of the investment activities. Проблеми та перспективи розвитку підприємництва: Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 25 листопада 2016 року. Харків : ХНАДУ, Т. 1. С. 157-160, ББК 65

50. Левченко, Я.С. (2016) Формування системи управління інвестиційною привабливістю АТП. Проблеми та перспективи розвитку підприємництва: Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 25 листопада 2016 року. Харків : ХНАДУ, Т. 1. С. 229-231, ББК 65

51. Levchenko, Y.S. (2018) Overview the factors influencing investment attractiveness. International Scientific Conference From the Baltic to the Black Sea: the Formation of Modern Economic Area: Conference Proceedings, August 24th, 2018. Riga, Latvia: Baltija Publishing, p. 48-51, ISBN 978-9934-571-47-3

52. Levchenko, Y.S. (2018) PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP AS A FACTOR OF ENSURING OF ENTERPRISE INVESTMENT ATTRACTIVENESS. International Scientific Conference Modern Economic Research: Theory, Methodology, Strategy: Conference Proceedings, Part I, September 28, 2018. Kielce, Poland: Baltija Publishing, p.113-115, ISBN 978-9934-571-51-0

53. Левченко Я.С. (2018) ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ, ЯК ЗАПОРУКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ. Економіка, облік, фінанси та право: сучасні тенденції та перспективи розвитку в Україні та світі: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 29 вересня 2018 р.), Полтава : ЦФЕНД, Ч. 1, С. 40-41, В01 № 414919

54. Левченко. Я.С., Карташова, Е. (2019) Анализ государственных стратегий поддержки инвестиционной деятельности в рамках государственно-частного партнерства. Проблемы та перспективи розвитку підприємництва: Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 6 грудня 2019 року), Харків : ХНАДУ, С. 54-56,

55. Левченко, Я.С. (2019) Стан мостів України: зволікати неможна. Проблеми та перспективи розвитку підприємництва: Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 6 грудня 2019 року), Харків : ХНАДУ, С. 19-22.

56. Левченко, Я.С. (2019) ДУАЛЬНА ОСВІТА ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА: ВИКЛИКИ ЧАСУ. Проблеми та перспективи розвитку підприємництва: Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 6 грудня 2019 року), Харків : ХНАДУ, С. 84-85.

57. Левченко, Я.С. (2019) Чому падають мости та чи тільки Українські мости в критичному стані? Проблеми та перспективи розвитку підприємництва: Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 6 грудня 2019 року), Харків : ХНАДУ, С. 17-19.

58. Левченко, Я.С. (2020) Забезпечення якості освіти: зволікати неможна. Взаємозв'язок освіти, науки та виробництва – основа ефективного навчального процесу : матеріали Всеукр. наук.-метод. Інтернет-конф., м. Харків, 17 квіт. 2020 р., Харків : ХНАДУ, с. 319-322. URL: <http://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=1167>

59. Левченко. Я.С. (2020) Фінансове забезпечення дуального навчання: досвід Німеччини та можливості для України. Взаємозв'язок освіти, науки та виробництва – основа ефективного навчального процесу : матеріали Всеукр. наук.-метод. Інтернет-конф., м. Харків, 17 квіт. 2020 р., Харків : ХНАДУ, с. 322-326. URL: <http://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=1167>

Списък с монографии

60. Levchenko, Y.S. (2017) Implementation of the information support mechanism of enterprise investment attractiveness. Перспективные достижения современных ученых: экономика, менеджмент, география и геология,

архитектура и строительство, химия. Одесса : КУПРИЕНКО С.В., С. 57-63, ISBN 978-617-7414-14-7

61. Левченко, Я.С. (2017) Экономико-математический инструментарий определения инвестиционной привлекательности системы управления предприятием. Теорія і практика діяльності підприємств. Дніпро : Пороги, С. 113-123, ISBN978-617-518-353-3

62. Левченко, Я.С. (2018) External environment of enterprise investment attractiveness in the context of regional development. Monografia poconferencyjna science, research, development. Economy. Management. State and Law. Valletta (Republic of Malta), p. 12-17, ISBN: 978-83-66030-40-4

63. Левченко, Я.С. (2018) Methodological Tools of Assessment of Enterprise Investment Attractiveness in the Context of Regional Development. Economic and Legal Foundations of the Public Transformations in Conditions of Financial Globalization. New York, USA : Yunona Publishing, P. 253-261, ISBN 978-0-9988574-2-1

64. Дмитрієв, І.А., Левченко, Я.С. (2018) Оцінка і забезпечення інвестиційної привабливості підприємства в контексті регіонального розвитку (на прикладі підприємств автомобільного транспорту). Харків : ФОП Бровін О.В., 268 с, ISBN 978-617-7555-89-5

65. Левченко, Я.С. (2020) Теоретико-методологические основы финансового обеспечения мостостроения Украины в рамках государственно-частного партнерства. София : Издательство ВУЗФ «Св. Григорий Богослов», 272 с, ISBN 978-954-8590-67-9

66. Levchenko Ya., Britchenko I., Bezpartochnyi M., Prylutska L. Regional clustering of financial ensuring of dual education introduction on the example of Ukraine road sector. Pandemic Economic Crisis: Changes and New Challenges to Society: scientific monograph / edited by M. Bezpartochnyi // VUZF University of Finance, Business and Entrepreneurship. – Sofia: VUZF Publishing House “St. Grigorii Bogoslov”, 2020. P. 80-89, ISBN 978-954-8590-55-6

ДЕКЛАРАЦИЯ НА АВТОРА

Долуподписаната:

Ярослава Сергеевна Левченко, докторант в катедра по финанси при ВУЗФ по докторска програма «Финанси и застраховане» по професионално направление 3.8. Икономика,

ЗАЯВЯВАМ,

че моята дисертация и авторефератът на тема:

**ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА НА МОСТОВОТО СТРОИТЕЛСТВО В
УКРАЙНА, ВЪЗ ОСНОВА НА КОМПЛЕКСЕН ПОДХОД ЗА
ПОВИШАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПРИВЛЕКАТЕЛНОСТ**

представени пред научния съвет, са написани изцяло от мен. Всички литературни източници, които съм използвала, се цитират в съответствие с правилата.

гр. София

2021г.